Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

2-йил чиқиши. 29 июнь 1967 й. ПАЙШАНБА №150 (305) БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

САРАЛОВЧИ ҲИССАСИ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ишчиси Ҳолида Раҳматуллаева 16 йилдан буён пешқадамлар сафида келяпти. Фидокорона меҳнати туфайли оддий шогирдликдан уста сараловчи даражасига кўтарилди.

Шу йиллар мобайнида Ҳолида сaралаган матони чўтга солиб ҳисоблаш қийин. Йиллик топшириқни мунтазам равишда 120-130 процент адо этади.

Коммунист ишчининг бу йилги режалари яна ҳам катта. У юбилей шарафига юксак шахсий мажбуриятлар олди. Смена нормасини ярим баравар адо этиш, ҳамма маҳсулотни фақат аъло сифатга топшириш, йиллик марраии улуғ кунгача эгаллаш. Ҳолиданинг фикри ёди ҳозир ана шулар билан банд.

Моҳир ишчи ўз ваъдасига вафо қиляпти. Ҳар сменада 1150-1200 метр газламани саралаб ажратади. Фидокор ишчи ҳозирдаёқ 8 ойлик топшириқни бажариб қўйди.

Авторемонтчи Жўра Ҳолматов пойтахтимиздаги 1-автопаркининг пешқадам ишчисидир. У кўп йиллардан буён шу корхонада ишлайди. Яқинда партия ва ҳукуматимиз бу меҳнатсевар ишчининг кўпйиллик самарали меҳнатини «Шавкатли Меҳнат учун» медали билан тақдирлади.

Суратда: илғор авторемонтчи Ж. Ҳолматов.

М. Нуриддинов фотолари.

ЯРИМ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

Шаҳримиз саноат корхоналарида кечаги куннинг оқшом сменаси алоҳида қувончли бўлди: худди шу сменада Тошкент саноат корхоналари юбилей йилининг олти ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш топшириғини адо этди.

Завод ва фабрикалар, фирма ва устахоналар июль ойи ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришга киришди.

ҚАҲРАМОНЛИК БАЛЛАДАСИ

Шаҳар музика жамоатчилиги бу симфоник балладани қизғин кутиб олди. Ўзининг балет ва йирик симфоник асарлари билан тингловчилар ҳурматини қозонган истеъдодли композитор Борис Гиенконинг ўн тўрт Туркистон комиссари хотирасига бағишлаб ёзган бу қаҳрамончилик балладаси Улуғ Октябрь революциясининг шонли 50 йиллик юбилейига ҳозирлаган муносиб ижодий армуғонидир.

Асар уч қисмдан иборат. Ҳар бир қисм ўзига хос музикали воқеага эга. Қаҳрамонлик гимни бўлиб янграйдиган бу балладада жасур комиссарлар образи ёрқин акс эттирилган.

ЮКЛАР ОҚИМИ

Тошкент юк-товар станциясига Тўқмоқдан қанд-шакар, Клепаров, Молодечно, Полоцкдан мебеллар, Павлодар, Экибастуз, Зарбдор, Денов, Термиздан буғдой ва тухум, Бухородан, Самарқанддан тамаки, Томск ва Минскдан пойафзал, Москвадан автомашиналар ортган платформалар келиб тўхтади.

Тошкент ҳам булардан қарз бўлиб қолгани йўқ. Биргина «Ташсельмаш» заводи шу куни Чинозга, Қорақалпоғистон ва Фарғона водийсидаги районларга 42 та ХТ—1,2 пахта териш машинасини жўнатди. Ҳозир завод майдончасида Бирлашган Араб Республикасига юбориш учун тайёрланган иккита «зангори кема» турибди. Цехларда эса, иккита пахта териш машинасининг қисмлари Болгарияга атаб йиғилмоқда.

Зайнаб Умарова Тошкент асбобсозлик заводи асбобсозлик цехининг пешқадам токарларидан бири ҳисобланади. Шу корхонада 22 йилдан буён меҳнат қилиб келаётган бу меҳнатсевар аёл шу давр мобайнида кўпгина ёш ишчиларни тарбиялаб етиштирди. Актив жамоатчи бўлган бу ишчи аёл юбилей шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, ўзининг йиллик топшириғини 10 ойда бажариш учун меҳнат қилаётир.

Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори Зайнаб Умарова.

БОҒДАГИ УЧРАШУВ

Тельман номли маданият ва истироҳат боғида «Жонажон шаҳримизнинг шарафини сақланг!», деган тематик кеча бўлиб ўтди. Бу кечада сайилгоҳга келганлар олдида Куйбишев район ижроия комитетининг вакиллари, архитекторлар, медицина ташкилотларининг ходимлари сўзладилар.

Бу йил Куйбишев районидаги ўрта мактабларни 1600 дан ортиқ йигит-қиз битириб чиқмоқда. Бугун ана шу истироҳат боғида қўлларига етуклик аттестати олган район ёшларининг учрашувлари бўлиб ўтади.

Учрашувга район партия комитети, район ижроия комитети, шаҳар ва район халқ маорифи бўлими, заводлар ва фабрикаларнинг вакиллари ҳамда мактабларнинг ўқитувчилари тўпланишади.

Калининликлар саҳнасида

Тошкент театрлари ўз мавсумларини тугатиб, республикамиз ҳамда Совет Иттифоқининг турли шаҳарлари бўйлаб сайл этмоқдалар.

Тошкентдаги М. Горький номли рус драма театрининг санъатчилари биринчи июлдан бошлаб Калинин шаҳридаги драма театри саҳнасида ўз томошаларини кўрсата бошлайдилар.

Театр коллективи Калинин шаҳрида бир ой бўлиб, ана шу муддатда С. Азимовнинг «Қонли сароб», Л. Шейнининг «Оғир жиноят» каби бир қанча саҳна асарларини намойиш қиладилар. Энг яхши саккизта саҳна асари театр коллективи репертуарига киритилган.

Араб дўстимга хат

СИЗНИНГ ҒАЛАБА ҚОЗОНИШИНГИЗ МУҚАРРАР

Қимматли дўстим! Исроил агрессорларининг араб мамлакатига ҳоинона бостириб киришлари ҳақидаги мудҳиш хабарни қаҳрамон шаҳар Брестда эшитдим. Биз, ўзбекистонлик ва белоруссиялик бир гуруҳ ёзувчилар ўша пайтда Брест қалъасидаги музейда Улуғ Ватан уруши ҳақида, Брестда яшовчи совет кишиларининг ўз ерларини немис-фашист босқинчиларидан тиш-тирноқлари билан ҳимоя қилганликлари ҳақидаги суҳбатни тинглаётган эдик. Экскурсовод бизга таниш бўлган рақамларни яна бир эслатди. Фашизм билан кураш 20 миллион совет кишисидан жудо қилган. Гитлер армияси менинг мамлакатимнинг 1710 та шаҳрини, 70 минг қишлоғини вайрон қилди, 25 миллион киши бошпанасиз қолди.

Қимматли араб дўстим, ишон. Совет халқи душман ҳужуми нималигини жуда яхши билади.

Қаҳрамон шаҳар Брестдалигимизда империализмнинг яна бир ваҳшийлигини, яъни тинчликсевар араб давлатига ҳужумини эшитиб, ғазабимиз ортди. Ҳаммамизга аёнки, ҳозирги кунда ҳар қандай агрессия жаҳон уруши бошланиши хавфини туғдиради.

Империалистик давлатлар, аввало АҚШ қўллаб-қувватламаганида Исроил агрессияси юз бермас эди. Буни совет халқи жуда яхши билади. Ҳозирги пайтда бутун дунё қоралаётган фаросатсиз ишга Исроил сиёсатчиларини шулар ундаганлар.

Империалистлар араб мамлакатларидаги чуқур социал ўзгаришларни ёқтиришмайди. Бирлашган Араб Республикаси ва Сурия Араб Республикасининг миллий мустақиллик ва халқлар озодлиги учун курашда қўлга киритган тарихий ғалабалари озодликни бўғувчиларнинг тинчини йўқотди. Халқаро империализм ва энг аввало Америка империализми мустамлакачилар араб халқини эзиб, уларнинг ҳуқуқини поймол қилиб, миллий бойликларини талон-торож этган даврнинг қайтишини истайдилар.

Лекин эски мустамлака тузумини тиклашга уринишлар Араб Шарқи халқларининг жипслигига дуч келмоқда. Қимматли дўстим, мен мана шу хатимда бутун социалистик мамлакатлар, дунёдаги прогрессив халқларнинг ҳаммаси араб халқларининг тинчликсевар ҳаракатларини, ўзларининг революцион ғалабаларини ҳимоя қилиш учун қатъиятини шубҳасиз, қўллаб-қувватлашларини таъкидламоқчиман.

Совет ҳукумати империалистлар Яқин Шарқда ўтказаётган хавфли йўл ҳақида, Исроил ҳукуматини агрессия ва иғвогарликнинг оқибатлари ҳақида кўп марта огоҳлантирди. 5 июндан кейин юз берган воқеалар Исроил сиёсатчилари ақл ва фаросат овозига қулоқ солмаганликларини кўрсатади. Очиқдан-очиқ ҳужум қилиш оқибатида арабларнинг қони тўкилди, шаҳар, қишлоқлари вайрон бўлди, минглаб кишилар ҳалок бўлди. Тель-авивлик босқинчилар ўз иғвогарликларида урушнинг ваҳшиёна усулларини, напальм бомбасини қўлланишдан ҳам қайтмадилар.

Босиб олинган территорияларда Исроил ҳарбийлари Америка империалистлари жафокаш Вьетнам ерида қўлланаётган «куйдирилган ер» тактикасидан андоза олиб, тинч араб аҳолиси учун чидаб бўлмайдиган шароитни вужудга келтирди. Бу эса Вьетнамда олиб борилаётган уруш ва Яқин Шарқдаги Исроил иғвогарлигининг илдизи бирлигини яна бир бор исбот қиляпти.

Шу кунларда араблар бошига тушган кулфатлар ҳақидаги хабарларни радио орқали тинглар эканман, шу йил март ойида Байрутда ўтказилган Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг конференцияси арафасида Бирлашган Араб Республикаси ёзувчилари билан бўлган учрашувни эслайман. Биз конференция иштирокчилари Ливан ва Сурияда кўрганимиз — Паластиндан қочиб келган араблар шундоқ кўз ўнгимда турибди. Осиё ва Африка ёзувчилари империализмнинг Вьетнам ва Шарқдаги, Африкадаги империалистик авантюраларини якдиллик билан қоралашгани ёдимда.

Шу кунларда Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа қилиш Совет Комитети, барча Совет ёзувчилари араб халқларига ёрдам беришда ўз интернационал бурчига содиқ бўлган тинчлик посбони — Совет ҳукуматининг ҳаракатларини тўла қўллаб-қувватлаётганликларини айтмоқдалар.

Биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг фавқулодда махсус сессиясида Совет ҳукуматининг бошлиғи А. Н. Косигиннинг «Совет Иттифоқи агрессия оқибатларини тугатиш ва бу районда тинчлик ўрнатиш учун БМТда ҳам, бу ташкилот доирасидан ташқарида ҳам тегишли барча зарур чораларни кўради» деган баёнотини тўла қувватлаймиз. Биз барча Совет халқлари билан биргаликда Исроил агрессорлари ярашлиниясининг нариги томонига сўзсиз олиб кетилишини талаб қиламиз.

Биз Исроил босқинчиларини қаттиқ қоралаймиз. Халқаро империализмнинг ҳар қандай найрангларига қарамай Бирлашган Араб Республикаси, Сурия, Иордания ва бошқа араб мамлакатлари халқларининг адолатли иши ғалаба қозонишига ишонамиз.

Биз сиз билан, қадрли араб дўстлар!

Сарвар АЗИМОВ.

Ўзбек ёзувчиси, Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет комитетининг раиси.

Тошкент.

АВТОРЛАР СОВЕТИ

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги студентларга атрофлича билим берадиган мазмунли дарслик ва қўлланмалар тайёрлашни яхшилаш мақсадида авторлар Советини тузди. Республикамизнинг етакчи ва тажрибали олимлари ана шу Советга аъзо қилиб тайинланди.

Мутахассислардан иборат авторлар коллективи дарсликлар яратиш билан бирга ёзилган адабиётларни муҳокама қилади ҳамда энг яхши дарсликларни босиб чиқаришга тавсия этади. Шу билан бирга рус тилида босилиб чиққан дарсликларни ўзбек тилига таржима этиш юзасидан ҳам ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирадилар.

Билим юртида йиғин

Куйбишев район партия активининг йиғилиши бўлди. Унда район ижроия комитетининг раиси ўртоқ М. Хўжаев «Меҳнаткашлар ўртасида мудофаа ва жисмоний тарбия-оммавий ишлар олиб боришни кучайтириш тадбирлари тўғрисида» доклад қилди.

Сўзга чиққан «Ташкентакабель» заводи партия комитетининг секретари Н. Павлий, республика ДОСААФининг раиси В. Сохатский, Ленин номидаги ҳарбий билим юртидан П. Москалев, район ҳарбий комиссари Т. Милкин ва бошқа ўртоқлар сиёсий тайёргарлиқ ва ҳушёрликни тинмай ошира бориш ҳамда ёшларни жисмоний жиҳатдан чиниққан қилиб тарбиялаш тўғрисида сўзладилар.

Мароқли суҳбатлар

Авиация заводининг меҳнатсевар ишчилари кечагина меҳнат қонунчилиги тўғрисидаги қизиқарли суҳбатни тинглаган эдилар. Уни республика олий судининг ходими Р. Мустафин ўтказган эди. Бугун эса корхона ишчилари 1917 йилдан буён КПСС аъзоси граждан урушининг қатнашчиси Д. Д. Абрамов билан учрашдилар.

Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун фидокорона курашганлардан бири бўлган бу кекса большевик Ленин билан учрашув ва бошқа хотиралар тўғрисида зўр ҳаяжон билан гапириб берди. Тингловчилар мўйсафидни ўз ҳузурларига тез-тез келиб туришга таклиф этишди.

ЖАРКЎЧАНИНГ ЖАМОЛИ

Ҳеч эсимдан чиқмайди Шайхантоҳурнинг Жаркўчасидан ёзда лой кечиб ўтганим. Яқин вақтларгача бу ердан иккита пиёда бақамти келса бирйўла ўта олмасди. Машиналарнинг кети билан юриб чиқиб кетаётганлигини ҳам кўрганман. Нураб қолган иморатлар кўзга совуққина ташланиб турарди. Рамағдажон бўлиб турган иморатлар ер биринчи силкингандаёқ ҳар қалай босиб қолмаса ҳам, яшаш учун ярамай қолди.

Тунов куни яна йўлим тушиб Жаркўча томонларга бордим. Кўчадан асар ҳам йўқ. Хартумини осмону фалакка чўзган пўлат кранлар узлуксиз ҳаракатда. Бинокорлар бу маҳаллани улкан қурилиш майдонига айлантириб юборибди.

— Ҳой, биродар, бу қурувчилар қаердан келишган? — сўрадим шу ерлик бир ўспириндан.

— Азаматлар Ленинграддан бўлишади.

Тахтадан вақтинча қурилган идорада одам сийрак. Тўрдаги столда аллақандай чертёжни синчиклаб ўқиётган бўйдоргина йигит истиқболимизга чиқиб:

— 4-қурилиш участкасининг бошлиғи Киркач,— дея кўришди. Жуда сўзамол ва серзавқ йигит экан. Тошкентда худди бир неча йил тургандек, бу маҳалланинг жуғрофиясини батафсил гапириб берди.

— Ленинграддаги 18-трестининг 1-қурилиш поезди билан келганимизга ҳам бир йилга яқинлашиб қолди,— дейди у. «Запстрой» тресті билан ҳамкорликда ишламоқдамиз.

Участка бошлиғи июнь ойида топширилиши мўлжалланган бинолар томон бошлади. 10-ҳамда 6-корпуслар шу ойнинг ўзида фойдаланишга топширилмоқчи. Бу ерда сўнгги пардозлаш ишлари кетяпти.

Ленинградликлар қураётган биноларнинг лойиҳаси «Ленпроект» билан «Ташгипрогор» институти ходимлари томонидан ишлаб чиқилган. Бу бинолар Тошкентда қурилаётган мавжуд типовой лойиҳалардан анчагина фарқ қилар экан. Биринчи фарқ шундаки, бинолар 9 балли зилзилага бардошли қилиб қурилмоқда. Иккинчиси, ҳозирда мавжуд биноларнинг шифти икки метру 45 сантиметр бўлгани ҳолда, меҳмонлар қураётган бинолар хонасининг баландлиги 2 метр 70 сантиметр. Уйларнинг ички қисмлари ҳам яшаш учун бир мунча қулайлаштирилган. Ошхона, санузеллар саҳни бироз каттароқ. Хоналарни ажратувчи деворлар қуруқ гипс тахталар билан тўсилган бўлиб, уларга чиройли гулқоғозлар ёпиштирилган.

Бир хонадонли уйларнинг саҳни кенгайтирилган. Фойдали саҳнининг ўзи 18,7 квадрат метрни ташкил этади. Икки хонalилар саҳни эса 31 квадрат метр. Зинапоялар ҳам бежирим ишланган. Зиналар бир-бирига уланган майдончалар кенггина.

Шуниси қувончлики, биноларнинг ташқи томонларига пардоз ғиштлари дид билан терилган. Шу туфайли ҳам уларни сувашва бўяшга эҳтиёж йўқ.

8, 12, 28-уйларнинг ёнига савдо-сотиқ магазинлари қурилаётир. Бу магазинлар бошқа биноларда ги каби пастки қаватларда эмас, балки иморатларга қадаб қурилмоқда.

Участка прораби ўртоқ Г. Гаврилов бу ерда ишлаётган илғор бинокорларнинг номини фахр билан тилга олади. Дурадгор П. Аникеев бу ерга турмуш ўртоғи Нина билан келган. Салқингина Нева дарёси соҳилларидан келиб, жазирама иссиқда ўзбек биродарлари билан ёнма-ён туриб, ташвишига шерик бўлаётган шу олижаноб кишиларни кўрганда беихтиёр Ленинграднинг блокада йилларини, ленинградликларнинг қаҳрамонликларини эслайсан, киши. Дурадгор П. Аникеев, пайвандчи М. Сидельников, ғишт терувчи Ю. Племянников каби қурувчилар «Ленташстрой»нинг 1,5 минг кишилик коллективи фахридир.

Шайхантоҳур даҳасида янги барпо этилаётган маҳалланинг янгича номи Ц-13 дир. Бу шаҳримизда барпо этилаётган 13-марказ демак. Ҳозир бу қурилиш марказида Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақа авжида. Ленинградлик қардошларимиз мазкур майдонда 32 минг квадрат метр турар жой биноларини қуриб, зилзила туфайли азият чеккан тошкентлик биродарларига ҳадя этмоқ ниятида меҳнат қилмоқдалар. Шу йилнинг июль ойида яна учта бино фойдаланишга топширилади.

Жаркўча Гулкўчага айланмоқда. Бирин-кетин қад кўтараётган янги мустаҳкам, муҳташам бинолар қардошлигимизнинг ажойиб рамзи сифатида асрлар бўйи юксалиб туради.

Ш. ҚОСИМОВ.

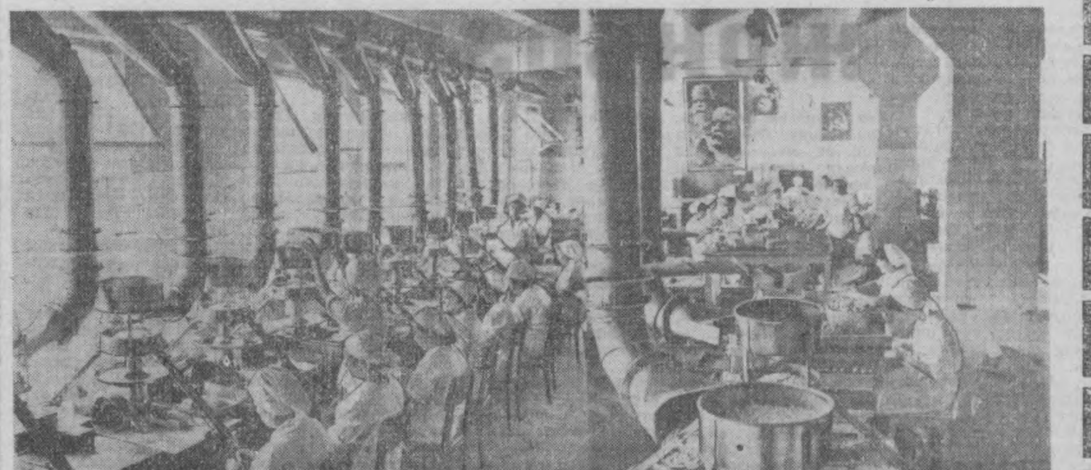

Тошкент химия-фармацевтика заводи сўнгги йилларда қудратли корхонага айланди. Бу ерда «Каомид», «Галантамия», «Кобольт-30» каби камёб дорилар ишлаб чиқарилиши йўлга қўйилди. Завод меҳнаткашлари ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулот мамлакатимизнинг турли чеккаларига, шунингдек 26 чет эл мамлакатига жўнатилишини ҳисобга олиб, буюртмаларни вақтида бажарадилар. Сўнгги йилларда заводнинг тўрт қаватли янги корпуси фойдаланишга топширилди. Яна учта корпус қурилмоқда.

Суратда: заводнинг дори ишлаб чиқариш цехини кўриб турибсиз.

И. Душкин фотоси.
УзТАГ фотохроникаси.

ЕР ШАРИДАН ХАБАРЛАР

ЖАҲОН АҲАМИЯТИГА ЭГА ҲУЖЖАТ

ВАРШАВА, 26 июнь. (ТАСС). «Глос Праци» ва «Жолнеж Вольности» газеталари КПСС Марказий Комитетининг Пленумида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан қабул қилинган тезислар баёнига бутун-бутун саҳифаларни бағишламоқдалар.

Газеталар ўтган ўн йилликлар мобайнида Октябрь революциясининг иши ҳар томонлама тарих синовидан ўтди, деб таъкидламоқдалар.

* * *

СТОКГОЛЬМ, 26 июнь. (ТАСС). Швеция газеталари КПСС Марказий Комитетининг тезисларини кенг ёритмоқдалар. «Свенска дагбладет»газетаси, жумладан, ҳужжатнинг халқаро коммунистик ҳаракат вазифалари тўғрисида гап борган қисмини таъкидлаб кўрсатади. Газета тезислардан олинган шу қоидаларни нақл қилиб келтиради: Марксизм-ленинизм принциплари асосида халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлигини таъминлаш — бу ҳаракатнинг энг муҳим проблемасидир» ва «Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашлари энг муҳим проблемаларини коллектив муҳокама қилишнинг синалган формасидир».

БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ СЕССИЯСИДА

НЬЮ-ЙОРК, 27 июнь. (ТАСС). Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеяси фавқулодда махсус сессиясининг кеча кундузги мажлиси Иордания қироли Хусайннинг нутқи билан очилди. У «АҚШ» ёки «Англия» деган сўзларни бирор марта ҳам тилга олмади. лекин Бош Ассамблеяда унинг нутқи исроиллик агрессорларнигина эмас, балки уларнинг ҳомийларини ҳам қораловчи нутқ бўлиб жаранглади.

Бош Ассамблея, деди Хусайн, Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетишга эриша олмаса, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг негизларига путур етади. БМТ рўй берадиган ҳамма оқибатлар учун оғир жавобгарликни ўз зиммасига олади.

Яман ташқи ишлар министри Муҳаммад Салом Исроил агрессиясини қатъиян қоралади. У агар агрессор жазосиз қолдириладиган бўлса, бу ҳол ваҳшийлик қонуни ҳукм сурган даврларга қайтишдан далолат беради, деб уқтириб ўтди. Салом империализмнинг араб давлатларига қарши агрессияни бошлаб юбориш йўлидаги жиноий ролини шафқатсиз фош қилиб ташлади.

Норвегиянинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили Эдвард Хамбро айтдики, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қурол кучи билан босиб олиш натижасида қўлга киритилган территорияларни тан ола олмайди ёки бу ишни маъқуллай олмайди. У қўшинларни олиб чиқиб кетиш кечиктириб бўлмайдиган зарур вазифа, деди. Аммо Норвегия вакили «ҳамма учун мақбул» бўлган қарорларни қабул қилишга ҳар қандай қилиб бўлса ҳам эришишга даъват этди.

Бугунги мажлисда «жавоб бериш тартибида» яна сўзга чиққан Исроил ташқи ишлар министри Эбан нутқининг кўп қисми Совет резолюция лойиҳасининг Исроил қўшинларини ярашлиниясининг нари ёғига дарҳол ва сўзсиз олиб кетишни талаб этган моддасига қарши қаратилган эди.

Эбанга жавоб бериш учун сўзга чиққан Саудия Арабистонининг вакили Жамил Баруди Исроилнинг ва унга ҳомийлик қилаётганларнинг муҳокама қилинаётган масаладан Бош Ассамблеянинг эътиборини четга тортиш йўлидаги уринишларига зарба берди.

Мажлисда Бош Ассамблеянинг раиси Абдул Раҳмон Пежвак (Афғонистон) навбатдан ташқари қисқача баёнот берди. У Бирлашган Миллатлар Ташкилотида аъзо бўлган барча мамлакатларни Исроил агрессиясининг қурбони бўлган араб қочоқларига ёрдам фондига қўлларидан келган қадар ҳисса қўшишга чақирди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» саҳифаларида

● КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев СССРга келган Жазоир Халқ Демократик Республикаси Революцион кенгашининг аъзоси Миллий мудофаа министрлигининг бош секретари майор Абдулқодир Шабу билан суҳбатлашди.

● СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин 26 июнь кечқурун Кубага келганидан кейин Гавана ва пойтахт вилоятининг унга туташиб кетган районлари бўйлаб сафар қилди. 27 июнда Куба Компартияси Марказий Комитети биносида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба Республикаси революцион ҳукумати Бош министри Фидель Кастро Рус билан суҳбатлашди.

● Москвадаги Большой театрда Бутуниттифоқ «Билим» жамияти ташкил қилинган куннинг 20 йиллигига бағишланиб, жамият правлениесининг пленуми очилди.

● 27 июнда Тошкентда партия ходимлари, ўқитувчилар ва олимларнинг «Атеистик тарбия масалаларига илмий ёндошиш» деган темада республика семинар-кенгаши бошланди. Кенгашни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чақирган.

СЕРМАЗМУН СУҲБАТЛАР

Киров район «Билим» жамиятининг лекторлари шу кунларда меҳнаткашлар орасида тез-тез бўлиб, турли темаларда сермазмун суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Жумладан «Победа» маданият ва истироҳат боғида 13-мактаб илмий бўлим мудири ва адабиёт ўқитувчиси Е. Мартинова «Совет поэзиясида Улуғ доҳий В. И. Ленин образи» деган темада, Гидрометерилогия институтининг илмий ходими Айдельштат «Об-ҳаво шароитининг инсон организмига таъсири» деган темаларда ўқиган лекциялари ғоят мароқли бўлди. Шунингдек, «Дружба» кафесида педагог Г. Голикова ўтказган «Совет кишисининг гўзаллиги нимада?» деган темадаги суҳбати ҳам кўпчиликнинг эътиборини ўзига жалб этди.

Сиз суратда кўриб турган бу бинолар шаҳримизнинг Сапёрний майдонида қурилаётган уйлардир. Бу суратни бизга штатсиз мухбиримиз О. Каминский йўллади.

Суратда: Сапёрний майдонининг кўриниши.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

АЯХОН

— Ҳурматли пассажир ўртоқлар! Газетанинг янги сонини олишни унутманг... Яхши йигит, эшикни қўйворинг. Марҳамат опажон, қайтимингизни олинг...

Ҳар куни тонг саҳарлаб ҳамшаҳарларимиз хизматига ошиққан кондуктор Ҳамида Эшметова ширин сўзлиги билан йўловчилар ўртасида ҳурмат қозониб келяпти. Унинг иккинчи трамвай депосига ишга келганига 20 йил бўлди. Шу йиллар ичида у миллионлаб пассажирларга хизмат кўрсатди.

Ҳамида опа пассажирларга яхши дўст ва меҳрибон. Ёши улуғ йўловчиларни ҳурмат қилса, кичкинтойларга одоб ва ахлоқни ўргатади.

Илғор кондукторни трамвай-тролле й б у с бошқармаси ва 7-трамвай маршрутида қатновчи йўловчилар «аяхон» деб чақиришга одатланиб қолишган. Чунки, у кишилар кўнглини дарров топа биладиган кондукторлардан.

— Касбим оддий, кондукторман, — дейди ўз касбидан хурсанд бўлиб Ҳ. Эшметова. — Ҳар куни трамвайда баъзилари хотиржам, баъзилари шошилиб ишга, ўқишга кетаётган йўловчиларни учратаман. Айримлари бизга самимийлик билан муомала қилишади. Айрим йўловчилар сал нарсага тажанг бўлишади. Шундай кишиларнинг характерига мос сўз топа билиш керак. Айрим тоифадаги кишилар икки кишимиз деб 5 тийин тутқазиб кўз қисиб қўйишади. Худди шу 5 тийин кафтимизга чўғ босилгандай бўлади. Ана шу тоифадаги йўловчилар билиб қўйишсин: биз садақага зор эмасмиз. Кондуктор ҳам давлатдан ўзига етарли маош олади.

Ҳ. Эшметова Октябрнинг 50 йиллик тўйини муносиб совға билан кутиб олишга аҳд қилган. У йиллик планни 7 ноябрь кунигача бажариш тараддудида ҳар саҳарлаб ҳамшаҳарлари хизматига ошиқади.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Янгиувчи слесарь Б. Иноятов Тошкентдаги «Компрессор» заводи йиғув-механика цехининг ёш пешқадам ишчисидир. Бу меҳнатсевар йигит Октябрь юбилейи шарафига бошланган меҳнат вахтасида туриб ишлаб, барча топшириқларини сифатли ва ортиғи билан адо этаётир.

Суратда: ишчи Б. Иноятов иш устида.

ЎЙЛАР ВА МАШИНАЛАР

Жуковский кўчасидаги 52-уй ҳовлисига кирганмисиз? Бу ердаги турли-туман терим агрегатларга, уларнинг айрим қисмларига кўзингиз тушади. Ичкаридаги устахонада эса ишчилар, инженер-конструкторлар ишлашади. Ундан ҳам ичкарига борилса икки қаватли муҳташам бинога дуч келинади. Бинонинг қайси эшигини очманг, чертёж доскалари-ю, чертёжларга кўзингиз тушади. Одамлар эса ўйлаш, янгилик яратиш билан банд.

1946 йили ташкил этилган пахтачилик машиналари бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси (ГСКБ) ҳозиргача жуда катта ишларни амалга оширди. Унинг довруғи ҳаммаёққа ёйилди.

Бюро дастлабки пайтларда республикамизнинг қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарувчи учта саноат корхонаси — «Ташсельмаш», «Узбексельмаш» ва «Чирчиксельмаш»ни турли техника-лойиҳа ҳужжатлари билан таъминлар эди. У 1948 йилгача сеялка, культиватор, ариқ кавлагич, пол оладиган машиналар ҳужжатларини тайёрлаб келди. Бироқ бюронинг асл мақсади бу эмас эди. Пахта териш машиналари яратишдек бутунлай янги, синалмаган мураккаб вазифа турарди унинг олдида. Кўпдан-кўп изланишлар, баҳс-тортишувлардан сўнг пахта териш машинасининг дастлабки намуналари пайдо бўлди. Амалий синовдан муваффақиятли ўтгач, унинг бир группа ижодкорлари: ГСКБ бошлиғи Г. И. Волков, конструкторлардан Л. М. Розенблюм, М. Н. Марков, В. Д. Нехорошев ва «Ташсельмаш» директори Г. Т. Низовой ўртоқлар Давлат мукофоти билан тақдирландилар.

Шундан кейин машинани такомиллаштириш, унинг янги нусхаларини яратиш соҳасидаги ишлар авж олиб кетди. Бюро базаси кенгайди, унинг жуда кўп бўлимлари тузилди махсус тажриба далалари, лабораториялар, устахоналар барпо этилди. Улар эндиликда энг янги асбоб-ускуналар, воситалар билан мукаммал жиҳозлангандир. Конструкторларнинг «кекса гвардияси»: Котов, Марков, Нехорошев, Приходько, Козлов, Герасимов, Раҳмонов, Тютьков, Басевич, Кученколар билан бир сафда истеъдодли «ёшлар»: Глазатов, Горобец, Барор, Гроховский, Мирзаахмедов, Арзуманянц, Қирғизбоев, Эшонов ва бошқалар қизғин ижодий иш олиб бордилар. Улар ўз ишларини амалий ишлаб чиқариш билан олимлар, колхоз ва совхоз раҳбарлари, мутахассислар, механизаторлар билан ҳамкорликда олиб бордилар.

— Пахта етиштириш ва теришга доир ҳар хил машина яратилган, — дейди бюро бошлиғи бош конструктор ўрток Е. В. Радкевич. — Бироқ эндиликда ўзиюрар ХВС-1,2 ва Т 28х3 тракторига тиркаладиган осма ХТ-1,2 маркали икки қаторли терим машиналарининг яратилиши агрегатларни такомиллаштириш борасидаги ишларимизда муҳим бурилиш бўлди. Бу машиналар аввалгисидан тубдан фарқ қилади. У билан бултур республикамизнинг 33 процент пахтаси терилди. Бу машиналарнинг ижодкорлари бўлган конструкторларнинг бир группаси — П. Ф. Глазатов, М. Н. Марков, А. П. Приходько ва В. Д. Тютьков ҳамда атоқли механик-ҳайдовчилар Жавод Кўчиев билан Турсуной Охуновалар Ленин мукофоти лауреати деган шарафли унвонга мушарраф бўлдилар. Шунингдек, ўтган йили теримни механизациялаш охирига етказиш имкониятини берган ПХТ-1,2 маркали подборшчик яратилиб ишга солинди.

Шуни ҳам айтиш керакки, кейинги йилларда прогрессив усулларнинг жорий этилиши, амалий тажрибалар ошганлиги туфайли ғўза ўстириш агротехникасида ҳам бир мунча ўзгаришлар юз берди. Шу боисдан ҳам машиналар яратиш ёки мавжуд машина конструкциясини такомиллаштириш устида иш олиб борилар экан, хўжаликларда механизация даражасининг ўзгариши, жой ва экин хусусиятлари, шунингдек ишлаб чиқариш раҳбарлари мутахассислари ва механизаторларнинг фикр-мулоҳазалари, таклифлари қатъий ҳисобга олинади. Кейинги йилларда ғўза 60 сантиметрли қатор ораларда ўстириши билан бирга 90 сантиметрли схема ҳам қўлланилмоқда. Шунинг учун ҳам ҳозирдан бошлаб ҳар иккала схемада ишлашга мослаштирилган 9 номда серияли машиналар лойиҳалари тайёрлашга киришилди. Шу жумладан икки қаторли осма терим агрегати типида 2000 та, 17хВ маркали машина ишлаб чиқарилади. Хуллас, шу йилнинг охиригача қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқарувчи саноат корхоналари учун янги-янги серияли машиналар конструкция-лойиҳалари етказиб берилади.

Ватанимизда пахта етиштиришдек сермеҳнат ишни механизациялаш даражаси йил сайин ошиб бормоқда. Чунончи, 1953 йили пахтачиликнинг механизация даражаси 39 процент, 1958 йили 51 процент эди, 1965 йили эса 76,4 процентга етди. Демак конструкторлар динамик равишда ўсиб борувчи эҳтиёж ва талабга мувофиқ иш олиб боришлари керак.

Ҳозир конструкторлар олдида пахта етиштириш ва теришда асосан тўрт қаторли машиналар комплексини яратиш вазифаси турибди. Бундай машина яратишнинг қийин томони шундаки, аввало унинг вазнини иложи борича камайтириш керак. У кўп энергия билан ишлаши туфайли Т 28х3 трактори двигателининг қуввати камлик қилади.

Ҳозир унификацияли терим аппаратлари яратилган бўлиб, улар 60 сантиметр схемали майдонда икки ва тўрт қаторда ишлаш имкониятини беради. 50 от кучига эга бўлган Т 28х4 тракторига осиладиган 14хВ маркали терим машинасининг чизмалари ишлаб чиқаришга берилди. Бу машина бир йўла тўрт қатордаги пахтани теради. Уни келгуси йили далаларга чиқариш мўлжалланмоқда.

Конструкторлар муайян вақтларда кўп операция бажарадиган машиналар яратиш устида бош қотиряптилар. Улар олдида ҳар бир машинанинг иш унумини яқин вақтларда 80—90 процентга етказишдек мураккаб вазифа турипти. Ҳозирдаёқ айрим сеялка, кўрак териш агрегати, подборшчик ва корчевателларнинг иш унуми 100 процентга чиқарилган. Буларнинг озгина деталини бироз ўзгартириш билан у ёки бу тракторга тиркаш мумкин.

Конструкторлар тўрт қатор терим машинасини яратишда унинг меҳнат унумдорлигини оширишга ҳам алоҳида эътибор бермоқдалар. Тез орада пахта териш машиналари соатига 5,2—6 километр тезликда юриб ишлайдиган бўлади.

Машина яратувчилар яна ҳам мураккаб бир янгилик жорий этишга журъат этдилар. У ҳам бўлса, олти қаторли машиналар яратиш проблемасидир. 90 ва 60 сантиметрли қатор ораларда ишлайдиган бу машинанинг намуналари тайёрланмоқда.

Қулай, узоқ муддат ишлайдиган, эксплуатация кўрсаткичлари юқори бўлган машиналар яратиш бюро ходимларининг бош вазифасидир.

Ҳозирги механизация даражаси бўйича ҳар центнер пахта етиштириш учун 36 киши-соат сарфланяпти. Конструкторлик бюроси коллективи коммунистик партия ва ҳукуматимизнинг 1980 йилгача ҳар центнер пахта етиштиришга меҳнат сарфини 8—12 киши соатига тушириш юзасидан қўйган вазифасини шараф билан уддалаш йўлида бутун имконият ва билимларини сафарбар этиб, тинмай изланмоқда.

С. ЖУРАЕВ.

ПОЙТАХТ РАМЗИ

«Шаҳримиз герби» муҳокамада

Газетангиздаги «Шаҳримиз герби» рубрикаси остида берилаётган материалларни зўр қизиқиш билан кузатиб бормоқдаман.

Горький шаҳри аҳолиси оху, ярославлликлар айиқ тасвирини ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулотларда акс эттирганларидек, биз ҳам ўз эмблемамизга эга бўлишимиз лозим. Бу шубҳасиз.

Лекин газетада эълон қилинаётган лойиҳалар талабга жавоб берадиган даражада эмас. Шунинг учун ҳам бу ўзига хос конкурс иштирокчиларига геральдика тўғрисида бироз тасаввур бериб ўтиш мақсадга мувофиқ деб ҳисоблайман. Чунки, кўпинча мавжуд герб ва нишонларни бироз ўзгартириб юбораётганлар ҳам бўляпти. Ҳар турли белгиларни гербга киритавериш геральдика тартибқоидасига зиддир.

Тошкентда геральдика яъни гербшунослик соҳасида иш олиб борувчи ва маслаҳат берувчи кўпгина мутахассислар бор. Жумладан, Низомий номидаги Тошкент педагогика институтининг доценти Георгий Николаевич Чабров ва рассом Виктор Иванович Евенко шулар жумласидандир. Шуни ҳам қўшиб ўтиш керакки, 173-мактабдаги ҳаваскорлик киностудияси ишқибозлари Тошкент шаҳрининг герби тўғрисидаги ўз мулоҳазаларини фильмда акс эттирганлар. Шу фильмни бир кўриш ҳам фойдадан холи бўлмас эди.

В. МИРАЗИМОВ.

Суратда: В. И. Ленин номидаги Қизил майдон да қад кўтараётган янги маъмурий бинонинг умумий кўриниши.

ЖОНБОЗЛИК

«Узбексельмаш» заводининг ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари пахтакорлар оғирини енгил қилиш мақсадида тинмай изланишлар олиб бормоқдалар. Улар томонидан тўкилган пахталарни териб оладиган «ПХН-1,2» маркали машина яратилганди. Лекин бу агрегатни янада такомиллаштиришга тўғри келди. Завод ижодкорлари яқинда бу агрегатнинг такомиллашган нусҳасини яратдилар. «ПХН-1,8» маркали бу янги агрегат бундан олдин яратилган агрегатга қараганда анчагина қулайликларга эгадир. Гап шундаки, подборкачининг ишчи аппарати илгари тракторнинг орқа томонидаги ўқидан махсус редуктор ёрдамида ҳаракатга келтириларди. Бу усул бир қатор қийинчиликлар туғдиради. Агрегатни тракторга ўрнатиш ва ундан ажратиб олиш учун анчагина вақт сарфланарди. Прицеп типидаги бу «ПХН-1,8» маркали машина тракторга тиркалади, унинг ишчи аппарати эса ғилдирак ўқига ўрнатилган. Махсус юлдузчадан қайиш орқали ҳаракатга келади.

Завод ижодкорларининг яратган бу ажойиб машинаси кўплаб маблағни тежаб қолиш билан бирга бир соат ичида 1,3 гектар ердаги тўкилган пахталарни теради. Яқиндагина ана шу машиналардан юздан ортиғи пахтакорларга жўнатилди.

Деҳқонларимизнинг оғирини енгил қилиш мақсадида чиқарилаётган бу машиналарни тайёрлашда корхонанинг Жўра Усмонов бошчилик қилаётган иккинчи цех коллективининг ҳиссаси каттадир. Цехда асосан машиналарга эҳтиёт қисмлар тайёрланади. 90 кишидан иборат цех азаматлари Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллик тўйи шарафига мусобақани қизитиб яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Меҳнатсеварлар беш ойлик планни барча кўрсаткичлар бўйича муддатидан анча олдин 106,6 процент қилиб бажаришди. Пландаги 236,8 ўрнига 252,2 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Пландан ташқари эса 15,5 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрланди, Июнь ойининг биринчи ўн беш куни ичида эса 20 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Қўлга киритилган бу муваффақиятларга цех рационализаторларининг ҳам салмоқли ҳиссаси бордир. Қисқа вақт ичида рационализаторлар томонидан тақдим этилган 10 та таклифдан 6 таси ишлаб чиқаришга жорий этилди, натижада 2000 сўм иқтисодий фойда олинди. Рихси Тошхўжаев, Мансур Муҳамедов ва Анатолий Проценко каби заводнинг илғор рационализаторлари корхонада меҳнат унумдорлигини ошириб маҳсулот ишлаб чиқариш таннархини камайтириш билан бирга пахтакорлар учун ишлаб чиқарилаётган машиналарни янада такомиллаштириш мақсадида тинмай изланмоқдалар.

Шуни ҳам айтиш керакки, Октябрь революцияси номидаги заводнинг токари Михаил Сергеевнинг юбилейни шахсий меҳнат совғалари билан кутиб олиш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббуси кенг қулоч ёймоқда. Юбилей шарафига шахсий мажбурият олиб ишлаётган цех токари Раҳим Мелибоев «УПХ-15Б», «УПХ-211» ҳамда «ТВБ-208» маркали машиналар учун ҳар сменада 500 тадан эҳтиёт қисмлари тайёрлаб яхши натижаларга эришаётир. Унинг ҳамкасби Зулфия Эрмуҳамедованинг ҳам ғайрати чакки эмас. Зулфия Эрмуҳамедова шу кеча кундузда УХП-221, УХП-1181 ва УХП-4254 маркали агрегатлар учун 200—400 донадан деталь тайёрлаб, смена нормасини бир ярим, икки баробарга етказиб адо этаяпти.

Силлиқловчи Раҳим Баширов ҳам юбилейни ёруғ юз билан кутиб олишга аҳд қилганлардан. Шунинг учун ҳам у социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб сменада «УПХ-221» маркали машина учун 200 та, бошқа машиналар учун эса 300 та деталини силлиқлаб ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Цех коллективи шу кунларда фидокорона меҳнат қилиб, зиммадаги топшириқни муддатидан олдин бажариш йўлида жонбозлик кўрсатиб ишламоқда.

О. ТУРСУНОВ.

АЖОЙИБ ЛОЙИҲА

Тошкент Темир йўл транспорти инженерлари институтининг битирувчи студентлари диплом ишларини ёқлашга қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар. Институт саноат ва граждан иншоотларини қуриш факультетини битириб чиқувчи талабаларнинг бажараётган ишлари турмуш ва халқ хўжалиги талаблари билан яқиндан боғланган.

Дипломант А. Сапранидининг диплом иши беш минг кишилик ёпиқ демонстрацион яхмалак лойиҳасини ишлаб чиқишга бағишланган. Лойиҳа бўйича яхмалак атрофи бир қаватли пешайвон ва маъмурий хоналар билан ўралган тўғри бурчакли призма шаклида бўлади. Иморат кенг айвонли супа устига қурилади. Супага чиқиш учун бетон плиталардан чиройли қилиб планлаштирилган зиналар қурилиши кўзда тутилади.

Супа атрофига ғадир-будир тош қопланади. Асосий бино эса бетон плиталар, ойна ва штампаланган дюралюминийдан қурилади. Унинг умумий кўриниши энг янги архитектура йўналиши руҳида бўлади. Иморат конструкциясининг енгиллиги унинг зилзилага чидамлилигини ҳам анча оширади. Иншоот ичида спортчилар учун ечиниш ва дам олиш хоналари, оммавий мусобақалар зали ва турли қўшимча хоналар бўлади. Лойиҳада лозим бўлган тақдирда зал ва хоналарни кенгайтириш мумкинлиги ҳам кўзда тутилган.

Тошкентдаги қишлоқ хўжалиги химия машинасозлиги заводида малакали ёш ишчи кадрлар тайёрлашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Бу заводнинг барча цехларида кўпгина ёш ишчилар малакали ишчилар қўл остида токарлик, фрезерчилик каби кўпгина ҳунарларни қунт билан ўзлаштираётирлар. Корхонанинг ветеран ишчиларидан бири Я. Н. Умнов ҳам ёш ишчиларнинг устози ҳисобланади. Мана, у ёш ишчи В. Оймуҳамедовга токарлик касбини қунт билан ўргатаётир. М. Нуриддинов фотолари.

1957 ЙИЛ

16 Апрель. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг Ўрта Осиё машина-синаш станциясида пахтачилик бўйича махсус давлат конструкторлик бюросининг ходимлари томонидан яратилган «СКГ-4-6» чигитни квадрат-уялаб экадиган универсал сеялка синовдан утказилди.

27 Апрель. Тошкент шаҳрининг Ленин районида пионерлар уйининг тантанали очилиш маросими бўлди. Бу пионерлар уйи паровоз-вагон ремонт заводи маблағлари ҳисобига қурилди ва жиҳозланди.

30 Апрель. Бешёғоч ва Педагогическая кўчалари туташган янги майдонда М. В. Фрунзега ҳайкал ўрнатилди. (Бу ҳайкални ҳайкалтарош Г. Айзикович ясаган).

Апрель. Тошкент билан Янгиер ўртасида автобус қатнови йўлга қўйилди.

Апрель. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Тошкентда Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг ўлка медицина илмий текшириш институтини ташкил этиш ҳақида қарор қабул қилди.

Апрель. Тошкентда ойида бир марта чиқадиган «Фан ва турмуш» илмий оммабоп журналининг биринчи сони чиқди.

1 Май. Тошкентда татар тилида «Ленин байроғи» газетаси чиқа бошлади.

24-26 Май. Тошкентда Ўзбекистон ёшларининг биринчи республика фестивалида область ва шаҳар фестивалларининг ғолиблари бўлган уч мингга яқин йигит ва қизлар қатнашди.

27 Май. Бухорода чорва яйловлари ва чўлларни суғориш юзасидан тажрибаларни ўрганишга бағишланган Бутуниттифоқ семинари очилди.

Май. Фарғона районидаги «Ёш ленинчи» колхозида республикада биринчи колхоз маданият ва истироҳат боғи очилди. Бу боғ 7,5 гектар майдонни эгаллаган.

Май. Тошкентда студентларнинг биринчи илмий археологик конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференцияда Ўрта Осиё республикалари олий ўқув юртлари студентлари ўзаро тажриба алмашдилар.

4 Июнь. Газеталарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республикада Шарқшунослик институтини ташкил этиш қарори эълон қилинди.

4-11 Июнь. Тошкентда шарқшуносларнинг биринчи Бутуниттифоқ конференцияси бўлиб ўтди. Конференция ишида Москва, Ленинград, қардош республикаларнинг олимлари иштирок этдилар.

Июнь. Тошкентда физкультура ва спортни янада ривожлантириш масалаларига бағишланган биринчи илмий конференция бўлиб ўтди.

2 Июль. «Пионер Востока» газетасининг биринчи сони чиқди.

3 Июль. Газеталарда СССР Министрлар Советининг Жарқоқ-Бухоро-Самарқанд — Тошкент газ қувурини қуриш ҳақидаги қарори эълон қилинди.

15 Июль. Акмолинск областига янги ўзлаштирилган ерларда етиштирилган ҳосилни ўриб-йиғиб олишда қатнашиш учун тошкентлик ёшлар тушган биринчи эшелон йўлга чиқди.

17. Июль. Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхозда Хоразм областида биринчи колхоз кўп тиражли газетаси чиқа бошлади.

19-25 Июль. Етти кун мобайнида Москванинг йирик концерт залларида мамлакат ёш хореографик ва музика ёшлар коллективлари ғолибларининг конкурси бўлиб ўтди. Тошкент тўқимачилик комбинатининг рақс коллективи олтин медалга сазовор бўлди. Ўзбек давлат эстрадаси «Баҳор»нинг хореографик ансамбли, Ўзбекистон халқ чолғу асбоблари ёшлар оркестри Бутуниттифоқ фестивалининг лауреатлари бўлиб, улар ҳам олтин медалга сазовор бўлдилар. Қорақалпоғистон ва Хоразм ҳаваскорларининг ашула ва рақс ансамбллари ҳамда Ўзбекистон меҳнат резервларининг хореографик коллективи кумуш медаль олдилар. Фарғона водиси ёш рақкосаларининг ижодий маҳорати, Бухоро ҳаваскорлари коллективи ва Тошкентнинг «Ёшлик» ансамбли бронза медалига сазовор бўлди.

28-30 Июль. Тошкентнинг спорт базаларида Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари завод, фабрика, шахта ва қурилишлар физкультура коллективларининг биринчи спартакиадаси ўтказилди.

22-25 Август. Тошкентда Ўзбекистон пионерларининг V республика слёти бўлиб ўтди.

26-29 Август. Тошкентда мактабларда ўзбек тилини ўқитишни яхшилаш масалаларига бағишланган республика конференцияси бўлиб ўтди.

28 Август. Тошкентда Ўзбекистон қишлоқ хўжалик Фанлари академиясининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди.

1 Сентябрь. Ўзбекистондаги рус мактабларининг 3-10-синфларида ўзбек тили фани ўқитила бошланди.

8-11 Сентябрь. Фрунзе шаҳрида Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари қишлоқ спортчиларининг Бутуниттифоқ зонал спартакиадаси ўтказилди. Ўзбекистонлик спортчилар умумкоманда ҳисобида иккинчи ўринни эгалладилар.

САНЪАТЧИ МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИ

ТОШКЕНТ темир йўлчилар Маданият саройи Октябрь революциясининг 50 йиллиги ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан маданият саройида меҳнат ветеранларидан ташкил топган хор коллективининг тематик кечасини ўтказди. Байрамлардагидек безатилган кенг залга кириб келаётган меҳнат ветеранларини мезбонлар нон-туз билан кутиб олдилар.

Кечани Ленин район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Лебединская очди. Район, шаҳар социал таъминот бўлимининг, республика социал таъминот министрлигининг табрик телеграммалари ўқиб эшиттирилди.

Бундан беш йил муқаддам В. И. Варенов, Л. С. Рафиқов, И. П. Струнец, М. Н. Туленина ва бошқа кексалар ташаббускорлиги билан маданият саройи ҳузурида пенсионерлардан иборат бадиий ҳаваскорлик хор тўгараги ташкил топган эди. Бу тўгаракнинг ташкил этилишида Ленин районидаги пенсионерлар Совети ўзининг катта ҳиссасини қўшди. Сарой директори В. Ф. Писарев эса хорнинг машғулотлар олиб бориши учун яхши шароит яратиб берди

Бугун эса меҳнат ва революция ветеранларининг коллективи ўз фаолиятининг беш йиллигини нишонламоқда. Хор коллективи ўз олдига, аввало совет композиторлари, СССР халқлари ашула ва рақсларини кенг халқ оммасига пропаганда қилишни мақсад қилиб қўйган эди. Қисқа муддат ичида унинг аъзолари сони 40 кишидан ошиб кетди. Ана шу йиллар мобайнида 350 дан ортиқ концертлар қўйиб берилди.

Хор тўгараги аъзоларини райондаги завод ва фабрикаларнинг клубларида, маданият саройлари, мактаблар, шифохоналарда томошабинлар олқишлаб кутиб олдилар. Улар радио ва телевидение орқали ҳам томоша кўрсатдилар. М. Н. Туленина, А. Ф. Федосеева, Л. Миньчакова, О. С. Китаева, М. Г. Мешков, М. Г. Висилайкина, Д. К. Мельникова, К. Г. Винулова, Ф. Жаворонкова каби хор коллективи аъзолари ҳозирда ҳам ўз коллективларига яқиндан ёрдам бермоқда.

Кеча охирида Ленинга, партияга ҳамда Ватанга бағишланган ашулалар янгради. Унинг ижрочилари 60—90 ёшдаги меҳнат ва революция ветеранларидир.

ҚИЗЛАР ДАВРАСИДА

ОДАМЛАР ВА ҚАДАМЛАР

Неча минг одамлар,
Нотаниш қадамлар.
Ҳар лаҳза, ҳар оннинг
Муҳрини босурлар,
Гувохи— шу йўллар.
Бўлурми шундай кун,
Бир одам куну тун,
Изласа ўзлигин,
Топарми ҳар изин?

Йилларни варақлаб,
Хаёлни тароқлаб,
Изланса қадамлар
Топилар, кўринар
Энг содда, энг вазмин,
Чинакам одамлар.

ДЕНГИЗГА

Мен ёшликни куйлайин,
Жўшқин денгиз кўпир, оқ.
Тўлқинларинг бўйнимга
Тақсин олтин чиғаноқ.

Дилором ТОЖИЕВА.

ЁШЛИГИМ

Ҳаётимнинг гул баҳорисан,
Иқболимнинг илк наҳорисан,
Ноёб умрим пойдеворисан,
Оташларга тўлиқ ёшлигим.
Бургут каби юксакларга уч,
Космонавтдек фазоларни
куч,
Довонлардан довонларга
Дарё янглиғ жўшқин
ёшлигим.
Куйларингни тингласин дунё,
Тоғлар берсин унга акс
садо,
Зулматларни ёритган зиё,
Келажакка машъал ёшлигим.

* * *

Хас-чўп мағрур денгиз
мавжида
Оқиб борар эди узоққа,
Ногоҳ қўзғаб тўлқин ғазаби
Келиб отди уни қирғоққа...
Ҳаётда бор баъзи инсонлар
Хас-чўп янглиғ яшайди эсиз,
Курашмаса тўлқинга қарши
Улоқтирар уни ҳам денгиз.

Маъсуда ТОҲИРОВА.

ҲАЁТБАХШ КАСБ ЭГАСИ

Асфальт йўлдан яшин тезлигида учиб бораётган «Тез ёрдам» машинаси Тошкент шаҳар 1-сил касалликларини даволовчи касалхона дарвозаси ёнида тўхтади. Икки ҳамшира касални авайлаб қабулхонага элтиб қўйишди. Беморнинг ранги қув ўчган, оғир-оғир нафас олар, дам-бадам ҳушидан кетарди.

Навбатчи врач беморга қабулхонанинг ўзидаёқ дарҳол лозим бўлган биринчи ёрдамни кўрсатди. Сўнг, у оғир аҳволли касаллар даволанувчи 4-корпуснинг Нажим Наимов бошлик физиотерапия бўлимига ётқизилди.

Нажим ака касалхонага ниҳоят оғир аҳволда келтирилган бемор Ўғилой Ҳакимовани ўзи даволай бошлади. Врач беморнинг қони қочган лаблари, нажот талаб кўзларига боқаркан, гўё «мени албатта яна ҳаёт қучоғига қайтарасиз, ўлишни истамайман» деяётгандек туюларди унинг назарида.

Маълум бўлишича, беморнинг ўпкаси қаттиқ жароҳатланган бўлиб, касалнинг бошланганига кўп бўлган, бепарволик оқибатида мана шундай аҳвол рўй берган.

Кекса врач ўзининг кўп йиллик тажрибасини ва маҳоратини бу гал ҳам ишга солди. Истеъдодли ёш ҳамкасблари билан фикрлашди. Сил касалини даволашнинг энг янги усулларидан фойдаланди. Кўп ўтмай, кунт ва сабот билан қилинган меҳнат ўз натижасини бера бошлади. Ҳакимованинг ранггига қон югурди. Беморнинг оличa ранг лабларидаги илк бор табассумни, кўзларидаги мамнунлик аломатларини кўрган Нажим аканинг дили олам-олам қувончга, ғурурга тўлди. Дарҳақиқат, ҳозир у ҳар қанча ғурурланса, қувонса арзийди. Ўзининг 34 йиллик иш фаолияти давомида, ким билади дейсиз, нечанчи инсонга қайта ҳаёт бахш этаётгандир бу олийжаноб касб эгаси.

Сочлари оппоқ, ўрта бўй, бу нуроний кекса билан суҳбатлашарканмиз, ундан ўз ҳаёт йўли ҳақида ҳикоя қилиб беришини илтимос қилдик. Нажим ака бир зум қошларини чимириб ўйланиб қолди, сўнг вазминлик билан гап бошлади.

— Оддий деҳқон оиласида туғилганман. Ҳаётимнинг энг қувончли дақиқаларидан бири — 1933 йили САГУнинг педиатрия факультетини битириб, қўлимга олий маълумотли врач деган гувоҳномани олганим бўлса, иккинчиси 1945 йили фашист жаллодларининг даҳшатли «дўзах»идан қутилиб, менга озодлик, зиё бахш этган жонажон она юртимга қайтиб келган куним бўлди...

Н. Наимов 1941 йилнинг охирларида қаттиқ ярадор бўлиб, қуршовда қолгани, асирликда тортган жабр-жафолари ҳақида гапиришни ёқтирмайди.

Н. Наимов уруш тамом бўлгандан сўнг Қашқадарё областининг турли районларига сил касаллигига қарши кураш олиб бориш учун кўп марталаб 2—3 йиллик командировкаларга юборилди. У ерда кишиларни даволаш билан бирга аҳолига «Сил касаллиги ва унинг олдини олиш», «Сил касаллигининг дастлабки аломатлари» деган темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказиб турди.

1964 йилнинг декабрь ойидан бери мазкур касалхонада бўлим бошлиғи вазифасида ишлаб келяпти.

Н. Наимов самарали меҳнати эвазига кўплаб ташаккурнома ва қимматли буюмлар билан тақдирланган.

Касалхонанинг бош врачи Носир Азизов ҳам бизга Нажим ака ҳақида илиқ сўзларни айтди ва айни кунларда касалхона коллективи ҳаётнинг аччиқ-чучукларини тортган, тажрибали врач, меҳрибон ўртоқнинг 60 ёшга тўлгани муносабати билан юбилей тўйини ўтказишга тайёргарлик кўраётганини айтди.

Биз бу табаррак отахон билан хайрлашар эканмиз, яқинлашиб қолган тўйи билан табрикладик ва самимий тилакларимизни изҳор этдик.

П. УСМОНОВА.

Куйбишев ошхоналар трестига қарашли «Масаллиқлар» фабрикаси ва 33-ошхона қандолатчилари ҳар куни пойтахт аҳолиси учун ажойиб ҳамда ранг-баранг торт, пирожний ва шу каби бошқа кўпгина кондитер маҳсулотларини тайёрлайдилар. Бу ерда «юбилей ва гулчамбар» деб аталувчи ажойиб торт ва пирожнийларни истаган миқдорда харид этиш ҳам мумкин.

Суратда: масаллиқ фабрикаси ва 33-ошхона қандолатчилари шаҳар аҳолиси учун тайёрлаб сотаётган кондитер маҳсулотлари.

ҲАМШАҲАРЛАРИМИЗ

МАТБААЧИ

— Демак, китоб босишга ишқим тушди-денг, деди жилмайиб кадрлар бўлимининг бошлиғи.

— Яхши, китоб ўқишни севсанг, бу ишни яхши уддалай олишингга кўзим етади.

Цех бошлиғи ҳам Баҳодирга яна кўп нарсаларни уқтирди, иш процесслари ҳамда техника билан таништирди. Баҳодирнинг завқи чакки эмас, экан, тезда шогирдлик «синови»дан муваффақиятли ўтди. Мана шу воқеага 20 йил бўлибди. Унинг қўлидан неча минглаб роман, очерклар, ўқиш китоблари босилиб чиққан.

Меҳнат кишини шарафлар экан. Баҳодир Юнусов ҳам меҳнат қилиб кам бўлмади. Партия ташкилоти уни Ленин партияси сафига қабул қилиб, цех бошлиғи вазифасига тайинлади. Мана беш йилдирки, у бошқараётган ротация цехи коллективи йиллик давлат планларини ҳар доим ортиғи билан бажариб келмоқда.

1-босмахона коллективи китоб ротацияси цехининг бошлиғи Б. Юнусовнинг номини ҳурмат билан тилга олади. Чунки, ёш коммунист коллективдаги жамоатчилик ишларида фаол қатнашмоқда. У бошлиқ цех аъзолари Коммунистик меҳнат коллективи деган номни олиш учун курашмоқда.

«Чингизхон» романини босмадан чиқариб, коллектив юбилей йили ярим йиллик план топшириғини шараф билан адо этди.

Ч. МАҲСУМОВ.

УЛКАН БАЙРОҚ

Канаданинг Монреаль шаҳридаги жаҳон виставкасини безашда СССР ҳам ўзининг катта улушини қўшяпти. «ЭКСПО-67» халқаро виставкасининг СССР павильонида иттифоқдош республикалар эришган ютуқлар намойиш қилинмоқда.

Бу павильонда Совет Ўзбекистонининг саноат, қишлоқ хўжалиги, маданият соҳаларида эришган ютуқларини намойиш қиладиган экспонатларга катта ўрин берилган. Кўргазма кунлари бу ерда Ўзбекистон кунлари бўлиб ўтади.

Ўзбекистон павильони тепасида 18 квадрат метрли Ўзбекистон ССР давлат байроғи ҳилпираб туради. Шундай ҳажмдаги байроқни республика маҳаллий саноат министрлиги ҳузуридаги давлат махсус конструкторлик бюросининг устахонаси тайёрлади. Байроқ қизил крепдешиндан тайёрланган бўлиб, унга зангори крепдешиндан хошия ва Ўзбекистон ССР Давлат герби туширилгандир.

Монреалда ҳилпирайдиган бу улкан байроқ остида жаҳон аҳли Ўзбекистон халқ хўжалиги эришган ютуқлар билан танишади.

Янги бўлим

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети ҳузурида ижтимоий фанлар ўқитувчилари малакасини ошириш институти ташкил этилган эди. Бой тажриба ва илғор методларни тарқатиш марказига айланиб қолган мазкур институт ҳузурида яқинда бир неча янги бўлим очилди.

Ўқитувчилар билан алоҳида-алоҳида ихтисослик бўйича машғулотлар олиб борадиган сиёсий иқтисод, философия ва КПСС тарихи бўлимлари конкрет иш планларини тузиб олдилар. Олий ўқув юртларидаги кафедралар иш фаолиятларига таянган ҳолда семинар машғулотлари ҳам олиб борилади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

УИКЕНД ҚОТИЛЛИК АРАФАСИДА

УИКЕНД — бу ҳафтанинг охирги шанба ва якшанба кунларидир. Уикендни ўтказиш, кўнгил очиш ва дам олиш учун Нью-Йоркка яқин атрофда жойлашган ҳарбий қисмларнинг бирнеча минг солдати келади.

Шу кунлари шаҳар марказида, Бродвей 42-кўчани кесиб ўтган жойда ҳарбий кийимдаги ёш йигитлар одатдагидан кўра кўпроқ бўлади. Нью-Йорк уларни ўз ҳузур-ҳаловатларига даъват этиб туради. Бу ҳузур-ҳаловатлар солдатлар учун планлаштирилган ва дозалангандир. Бу иш билан бир неча ташкилот ва қисман ЮСО клуби — солдат ва матрослар клуб-меҳмонхонаси шуғулланади.

Мен якшанба куни эрталаб соҳил қўриқчилигида хизмат қилаётган тўрт денгиз пиёда аскари билан биргаликда ЮСО витринаси олдида турардим. Оппоқ кийим кийган денгиз пиёда аскарлари буюм солинадиган оқ бўхчаларини кўтариб олганлари ҳолда витринага қўйилган мукофот медалларини — «шон-шараф медали», «Мисли кўрилмаган хизмат медали», «Жангларга шайлик медали», «Ҳарбий ҳаво крести», «Учувчи крести», «Бронза юлдузи», «Парвозчилар медали»ни жимгина кўздан кечирар эдилар. Денгизчилар бу медалларни витрина устига ёпирилиб, пишиллашиб, дам у, дам бу оёқлари устига босиб томоша қилмоқдалар. Мен шу топда уларнинг нима ҳақида ўйлашаётганини билолмадим, чунки биронтаси бир оғиз сўз гапирмасди.

Сўнгра улар ичкарига киришди. Столлар ёнида турган эпчил қизлар зудлик билан улар олдига арзон томошалар рўйхатини тизиб қўйиб мум шакллар музейи, никоҳ музейи, «Янки» стадионида бўлаётган икки бейсбол учрашуви», «Озодлик» ҳайкалига экскурсия қилиш, Таймс-сквердаги плейлэнрга (ўйинлар мамлакати) бориш кинода кўнгил очишни таклиф қилдилар.

Бунчалик хилма-хил томошаларнинг таклиф қилинишидан шошиб қолган денгиз пиёда аскарлари гапни бир ерга қўймасдан туриб шу ердаги телевизордан болалар учун кўрсатилаётган фильмни тамоша қила бошладилар. Фильмда мард ва эпчил қуёнча, довюрак ва доно типратикон ёрдамида баджаҳл бўрини алдайди. Баджаҳл бўри эса рус талаффузида гапиради, она бўри уни Владимир деб чақиради ва у шубҳасиз коммунистлар жосуси экан. Аммо типратикон федерал разведка бюроси билан алоқада бўлганлиги учун америкалик қуёнча қутилиб қолади.

Улар фильмни охиригача томоша қилишгач, хат ёзиш учун ўтиришди.

— Қадрли Эллен! Мана мен Нью-Йоркдаман. Бу жуда ҳам катта ва қувноқ шаҳар...

Шаҳар ҳақиқатдан ҳам жуда катта ва қувноқ. Улар Таймс-сквердан чиқишгач, тўртталаси ҳам теварак атрофга узоқ вақт тикилиб туришди. Нақ уларнинг боши устида баҳайбат плакат осиб қўйилган. Унда сариқ ранг устига каттакон икки ноль ва етти рақами ёзиб қўйилибди. Ҳар бир ноль ичига бикини кийган кино артисткасининг, етти рақами устида эса башанг Жейм Бонднинг ястаниб турган суратлари солинибди. Жеймснинг бир қўлида товушсиз отадиган узун стволли тўппонча, иккинчи қўлида космик қалпоқ бор. Ўзларининг оқ фирма кийимларида бесўнақай бўлиб кўринаётган денгизчилар оғизларини очганларича юқорига қараб буюк жосуснинг саргузаштлари ҳақида ёзилган «фақат икки марта яшайсан» деган янги фильм рекламасини ўқимоқдалар.

Қачондир «Нью-Йорк таймс» газетаси учун қурилган бу кемасимон бино қора ватерлиния билан ўраб олинган. Ундан электрнинг сариқ нурлари орқали турли янги хабарлар елиб ўтади. Лип этиб ҳарфлар ёнади-ю, улардан сўзлар, сўзлардан эса жумлалар ҳосил бўлади. «Яқин Шарқда уруш», «Бизнинг самолётларимиз неча Хайфон шаҳрининг атрофини бомбардимон қилдилар...», «1118 — баландликни ишғол қилиш вақтида юздан ортиқ коммунист ўлдирилди... «Бизнинг талофотларимиз арзимайдиган...»

Энди қаерга борса бўларкин-а? Маданий жойларга бориш керакми? Никоҳ музейи ёки мум шакллар музейига борсакмикан? Ёки қаерда бўлса ҳам соддароқ жойни тансасакмикан? Ниҳоят улар майдонни кесиб ўтиб плейлэндга томон йўл олишди.

Бу ерда миллионлаб арзон кўнгил очишлар мавжуд. Ҳатто сарлавҳасида ўз фамилиянгиз ёзилган газета беришни буюришингиз мумкин. Унда мисол учун: «Президент Жонсон Оқ Уйда Билл Смитни қабул қилди ва унга «Жангларга шайлик учун» медалини топширди, деб ёзилган бўлиши мумкин. Сўнгра бу газетани ўз Элленингизга юборсангиз бўлади. Ўқиб бирам ҳайрон бўлар эди-я! Аммо бу қимматга тушади. Арзонроқ кўнгил очишлар ҳам кўп. Жумладан сиз ўзингизни нотаниш шаҳар кўчаларидан ғоят катта тезлик билан автомобилда учиб бораётгандек ҳис этиб, кичкина кино экрани олдида турган автомобиль рулида ўтирасиз. Бирдан тормоз ғичирлайди, қичқиришган овозлар эшитилади, машинангиз бировни босиб қўйибди...

Ҳар хил кўнгил очса бўлади, албатта. Денгизчилар навбат билан автомат милтиқларга энгашадилар ва ундан ўйинчоқ уйларга қараб ўт очадилар. Бу уйларнинг деразаларидан ҳа деб бадбашара кишилар, — жосуслар, «демократия» душманлари ва барҳам этилиши зарур бўлган бошқа шу каби манфурлар бошларини чиқариб турадилар. Агар мерган бўлсангиз 15 центга уларнинг йигирматачасини отиб ташлашингиз мумкин.

Денгизчилар дераза олдида жанг қилганларидан кейин нейлондан усталик билан ясалган бўй баравар қўғирчоқ одам олдида тўхтайдилар. Унинг механик қўлида кольт тўппончаси бор, у сизга тешиб юборгудек қилиб тикилиб турибди. Денгизчи ихтиёрида эса ўгирлаб кетишмасин деб узун металл занжирга боғлаб қўйилган ғилофли тўппонча. Автоматга 10 цент ташлайсиз, шу заҳоти нейлон одам ўнг қўлини кўтара бошлайди ва оғир кольти билан сизни нишонга олади. Худди ана шу пайтда сиз вақтни ўтказмай тўппончангизни олиб тепкисини кўтаришингиз ва нейлон одамнинг худди юрагини мўлжаллаб отишингиз керак. Агар чаққонлик билан аниқ отсангиз махсус мослама ҳаракатга келади ва ҳалиги «одам» магнитафон овози билан бақира бошлайди. Шундай бақирадики худди жонли кишига ўхшайди ва у чиндан ҳам азоб чекаётгандек бўлади. Сўнгра «Сен менга тегиздинг, сен менга тегиздинг» деб хириллайди...

Уч денгизчи мукофот олишди, тўртинчиси миссурилик Билл Смит эса отишда хато қилди. Шунда қандайдир чироқ ёнди ва нейлон одам: «Тамом, дўстим, сен ўлдинг, ўлдинг, тўппончангни ғилофинга солиб қўй» деди. Билл буйруққа бўйсиниб, тўппончасини ғилофга солади. Шу топда тўппонча дастаси тердан ҳўл бўлган эди. Тасаввур қилиб кўрингчи баъзи кишиларнинг қўли жонли одамга эмас ҳатто нейлон қўғирчоқни отишга тўғри келганда ҳам терлаб кетар экан-а...

Улар плейлэнддан чиқиш олдидан навбат билан 10 центлик тангаларини шиша қутичага ташладилар. Унинг ичида елим аралаштирилган қоғоз бўтқасидан қилинган қўғирчоқ — фолбин — лўли ўтирибди. У пул ташланиши билан қўллари ва бошини сарак-сарак силтай бошлайди ва солдатнинг узатилган кафтига машинкада ёзилган тақдир қоғози тушади. Солдатлар плейлэнддаги тақдир ҳамма вақт яхши-ю, бироқ ноаниқ эканлигини биладилар. Лекин Вьетнам масаласини аниқроқ билиб олса яхши бўлар эди-я! У ерда сени ўлдирадиларми, қолдирадиларми, мукофотлариш масаласи қандай экан? Механик фолбин эса ё ўлгудек қари, ё Вьетнам ҳақида ҳеч нарсани билмайди, ёки хийлакор. Шунинг учун ҳам у аниқ гап айтишдан бўйин товламайди. У фол очувчиларга қандайдир молиявий ташаббусларнинг муваффақият қозонишининоравшан ишоралар билангина айтиб беради. Ой охирида Вьетнамга юборишаётган бўлса, молиявий ташаббус ҳақида қандай гап бўлиши мумкин ахир?...

Денгизчилар Таймс-сквернинг бўйидан — энига бир неча марта бориб келишгандан кейин «Жазирама тунларнинг ҳарорати ҳузур ҳаловатлари» деган фильм кўрсатилаётган кинотеатрга киришди.

У ердан икки соатдан кейин чиқдилар. Шу вақт ичида майдон анча ўзгариб қолибди. Йўқ, ҳамма нарса жойида-сариқ рангли янгиликлар ҳам, механик тири бўлган плейлэнд ҳам, янги фильм ҳақидаги реклама ҳам, музейлар ҳам ўз жойида турибди... Аммо улар ёруғликдан кўзларини қисиб қараб, энг марказий бир жойда плакатлар кўтариб олишган кишиларни кўриб қолдилар. Плакатларда: «Вьетнамдаги урушни тўхтатинглар, болаларимизни уйларига, қайтаринглар!» деб ёзилган. Кинотеатрга кириладиган жойда кўз ойнак таққан оқ соқолли киши турибди ва варақалар тарқатяпти. Денгизчилардан қайсидир бири битта варақани олди ва шу заҳоти қўлини пастга тушириб бармоқларини ёзди. Чунки варақада ёндирувчи бомбадан куйган бола сурати бор эди.

Кекса одам ёнида маллаӣранг тиғиз костюм кийган ва галстук таққан сепкилли йигит ўралиб юрибди. У ҳар бир ўткинчига қараб бўғиқ овоз билан: «Ундан варақа олманглар у коммунист!», дейди

Биров варақани олади, иккинчиси олмайди. Аммо денгизчилар бу ердан ўзларини бир четга уриб қолишибди.

Мен улардан урушга қарши чиқаётган намойишчилар ҳақида қандай фикрда эканликларини сўраганимда улар лабларини қисишиб, бўйинларини чўзишди. «Бундай ишларга аралашиш уларга ман этилган. Бошлиқлар тинчлик учун намойиш қилиш уруш муддатини узайтириб юборади, холос, намойишчилар орасида эса коммунистлар жуда кўп деб айтишган.

Аралашиш мумкин эмас. Шунинг учун улар ҳатто «Вьетнамни дарҳол йўқотиш керак!» деб ёзилган бошқача варақаларни ҳам олмайдилар. Улар ўз биларига бир эпчил қиз югуриб келиб кўйлакларига қоғоздан қилинган сунъий гул қадаганида чўчиб қолишди. Устига-устак бу гуллар бўлгуси қаҳрамонлардан фахрланиш белгиси бўлмай, сотиладиган оддий бир нарса экани маълум бўлди. Қиз гулларни қадаб бўлгач, пул талаб қилиб қолди. Улар пул тўлашга мажбур бўлишди. Шу минутдан бошлаб улар Таймс-скверда эҳтиёт бўлиб юра бошладилар. Сўнгра улар ҳеч қандай ҳузур-ҳаловати бўлмаган Бешинчи авеню ва Парк-авенюга судралишиб келишди. Бу ерда фақат бой магазинларгина борки, уларга киришга қўрқади киши.

Аммо солдат ўзи қўрқадиган нарсалардан ҳа деб қочиб қутилаолмайди. Парк-авенюда улар кутилмаганда хор бўлиб: «Эй, эй, эл-би-жей (Л. Б. Жонсон. Г. Б.) Сен бутун неча болани ўлдирдинг?!» деб қичқираётган ва «учинчи жаҳон урушига йўл қўйманглар» деб ёзилган плакатлар кўтариб олишган икки юзга яқин кишини кўриб қолдилар.

Солдат безовталаниб қолди. Қандай учинчи жаҳон уруши экан у? Ўзининг кичкина Вайоминг шаҳрида бу ҳақда ҳеч қачон эшитмаган эди-ку. Наҳотки президент кимнидир ўлдирган бўлса-я? Болаларни фақат коммунистлар ўлдиради-ку, буни ҳамма ҳам билади. Сержант ҳам шундай деган эди. Йўқ, уруш вақтида америкаликлар ҳам болаларни улушсиз қолдирмайди-я. Лекин бунга на чора бор? Тўғри баъзи солдатлар Вьетнамга боришдан бош тортмоқдалар. Буни эшитган эди, ва билади ҳам. Баъзилар эса ўз ҳарбий-ҳисоб варақаларини ёндириб ташламоқдалар. У бу ҳақда ҳам эшитган эди. Лекин биринчидан бундай қилиш мумкин эмас, интизом-интизомда, иккинчидан эса бу билан улар нимага ҳам эриша олдилар? Уруш ку бораяпти-я, улар эса турмада ўтиришибди...

Бу гапларни менга вайоминглик Роберт Вуд тушунтириб берди.

Шундай бўлса ҳам у безовта, фикрларининг тинчгина оқиши бузилди. У боши айланиб кетмаслиги учун майхонага кириб икки стакан «Шлитц» пивосидан ичди. Бу ердан Парк-авенюга, карденал Спелман клубига қараб жўнади. У ердагиларнинг ҳаммаси унинг ўз кишилари. Клуб фақат солдатлар учун очиб қўйилган. Умуман унда тинчроқ, худди ҳеч қандай масала ҳам йўқдек туюлади.

Гитара, дўмбра ва рояль ўта ишини шараф ва баланд оҳанг билан бажаряпти. Твист куйи Америка байроғидагидек рангдаги латталар осиб қўйилган устун атрофида соат стрелкаси бўйича тебранади ва айланади. Подвал ичи дим бўлиб кетган. Денгизчиларнинг оқ шакллари сигаретларнинг кум-кўк тутуни ичида бўйнига қора рўмолни сиртмоқ қилиб боғлаган хаёлий шарпаларга ўхшаб кетади. Қизлар ўз шерикларига қарамай руҳсиз танца қилишмоқда.

Монсеньор Келли Хардинал Спеллман ҳарбий хизматчилар клубининг бошлиғи. Унинг гвардиячиларча қадди-қомати бор. Устига қора костюм кийиб, оқ бўйинчоқ боғлаб олган, катта қизил қўли ва юзлари қуёшда қорайган киши. У менга тушунтирди:

— Биз клубимизга келган ҳарбий хизматчиларни инсон учун зарур бўладиган ҳамма социал программа билан таъминлаймиз.

— Қандай программа экан у?

— Қизлар билан танца қилиш, тир, биллиард, телевизор, шанба кунлари енгилгина текин кечки овқат.

— Кутубхона ҳам программага кирганми?

— Кутубхона йўқ. Аммо биз ҳарбий хизматчиларнинг барча маънавий эҳтиёжларини қондиряпмиз.

— Қандай қилиб?

— Агар бирон киши қилган гуноҳларига иқрор бўлмоқчи бўлса Капелланга юборамиз. Агар бирон масалани ҳал қилиш учун керак бўлиб қолса маслаҳат билан ёрдамлашамиз.

— Қандай масалалар энг типикдир?

— Қизлар масаласи албатта.

— Уруш ҳақидаги масалаларчи?

— Ҳеч қачон!

Мен жанговар кардинал клубида яна анчагина ўтириб қолдим.

Ҳали турмушнинг аччиқ-чучугини кўрмаган ингичка бўйинли бесўнақай йигитлар танца қилишмоқда. Бу уятчан йигитлар оқим ўзларини қаерларга олиб кетишидан ҳали бехабарлар. Лекин орадан яна бир неча кун ўтгач улар Вьетнамга жўнатилади. Уларнинг ҳар бири ўз ҳаётида биринчи марта учратган кишиларнини ўлдирадилар ва бир америкалик журналист ёзганидек «бу болалар катта кишилар бўлиб қоладилар». Уларда вилоятдан келган меҳмон уятчанлигидан асар ҳам қолмайди, истилочилик безбетлиги пайдо бўлади.

Эртанги қотиллар танца қилишяпти.

Қотиллик арафасидаги Уикенд ярим кечада тамом бўлади.

Нью-Йорк

Генрих БОРОВИК,
АПН мухбири.

Янги Белград — Югославия пойтахтининг энг гўзал ва обод районларидан ҳисобланади. Бу жой аввалари тиканакли буталар билан қопланган ботқоқликдан иборат эди. Ҳозир бу ердаги ҳамма уйлар уч-тўрт хил рангга бўялган бўлиб, шаҳарга ўзига хос кўркамлик бериб турибди.

Суратда: Белграднинг бир бурчаги.

Танюг—ТАСС фотоси.

Кўчат

Ҳикоя

ТОҒ бағирлаб чўзилиб кетган дарахтзор тонг ғира-ширасида мудраяпти. Оқиш туман бор Аҳён-аҳёнда пастдан, сой томондан сувнинг оҳиз шалдирагани, жуда олислардан какликнинг тилини бурро қилиб какирлаб сайраётгани эшитилиб қолади. Яна сукунат чўкади. Бутун борлиқ қизиқ бир нарса бўлишини кутиб нафасини ютиб қотиб қолгандек бўлади.

Дарахтзор орасидаги, пастаккина тош девор билан ўралган қўрғончада милтиллаб чироқ ёнди. кетма-кет йўтал овози, эркак билан аёлнинг уйқусираб гаплашгани эшитилди. Хиёл ўтмай, қўрғончанинг четан эшиги очилиб, новча бўйли, елкаси туртиб чиққанидан бўйни жуда ингичка кўринадиган, яккам-дуккам соқолли бир чол ўнг қўли билан қўлтиқ таёққа таяниб эшак етаклаб чиқди. Эшак ташқарига чиққандан севиниб кетган бўлса керак. Ўйноқлаб сой томонга судрай бошлади, шаталоқ отди Қўйиб юбормагани учун хафа бўлди шекилли бошини осмонга кўтариб ҳанграб юборди:

— Ха-ха, ха-ха!..

— Оббо жониворей, мунча ошиқмасанг, ҳозир жўнаймиз. Бир пастда етиб борамизда саройга киритиб, бойлаб қўяман. Ана ундан кейин ихтиёр ўзингдэ. Оғайниларинг билан кўришасан, ҳанграшасан, онанг билан учрашиб қолсанг ҳам ажаб эмас, майли, бир чақич чайнашиб оласан.

Чол эшакни эшик олдидаги қари нок дарахтига бойлаб, тумшуғига эркалаганнамо секин уриб, ичкари кириб кетди.

Қариб кичкина бўлиб қолган кампири билан икковлашиб икки бора олма кўчати кўтариб чиқишди. Чол кўчатнинг томир томонидан кампир учидан кўтариб келарди. Кейин ҳаммасини эшакка ортса бўладиган қилиб боғлашди. Чол кўрсатиб ўргатиб турди. Кампир миқ этмай бажарди. Ичкаридан уйқусираганидан гандираклаб саккиз-тўққиз ёшлардаги, узун қундузли пальто кийган, пальтосининг этаклари оёғига тушиб турган лўппи юзли бир бола чиқиб:

— Бобо, мен ҳам бораманми?— деб сўради.

— Борасан ўғлим, борасан. Битта ўзим зерикиб қоламан, йўл олис...

— Иш қилиб лентр пахта эсингиздан чиқмасин,— тайинлади кампир,— кейин қизил ларс, битта — яримта хотин кишига кўрсатиб олинг, кўрпага денг... Хўп дейсиз-у борганда эсингиздан чиқиб қолади. Анови сафар ҳам шунақа қилдингиз, сурп десам, сумак олиб келибсиз... Иброҳим сен эслатиб тургин, бор, телпагингни кийиб чиқ. Совуқ қотиб қоласан... Болагинамей! Ўғлимга писталик ҳолва олиб беринг... Илоё ой бориб омон келинглар.

Жўнашди.

Йўл тоғ бағирлаб боради, ўнг томон ўриккзор, чап томонда 3—4 метр чамаси пастликда сой оқаяпти. Сойнинг суви негадир корамтирроқ кўринади, лампа мойи тўкилгандек йилтирайди. Қоронғулик кўтарилиб, атроф ёришган. Пастликдан катта-кичик булоқлардан билинар-билинмас буғ кўтарилиб дарахтзорлар томон сузиб бораётгандек, дарахтларнинг эгри бугри танасига, яланғоч новдасига қўнган намлиқ кўзга кўринмас зарраларда йилтираб дарахтларни оқиш кўрсатади. Эшакнинг туёғи катта-кичик тошларга тегиб тасир-тусир овоз чиқаради. Овоз дарахтларга хўв наридаги қояларга урилади-ю, парчаланиб йўқ бўлиш ўрнига, аксинча кучаяди, бир гала эшак йўртиб бораётгандек туйилади йўл бўйидаги дарахтлар шохига беркинган қора шақ-шақлар, зағчалар, овоздан чўчиб, ҳар томонга учиб қолишади.

Иброҳим йиқилиб кетишидан қўрқиб, бобосининг белидан маҳкам қучиб олган, унинг беҳи дарахтидек қопқора тиришиб тарам-тарам бўлган бўйнига, сочи тўкилиб, ковоқдай йилтираб қолган бошига чеккаларидаги жўжанинг патидек майин сочларига ҳар замонда тикилиб-тикилиб қўяди. Негадир бобосига ачинади. Биронта қизиғроқ гап айтай дейди-ю, уйқусираб гап тополмайди. Бобосининг тўнидан, дўпписидан гупиллаб беҳи ҳиди келяпти. Демак, тўн билан дўппи туясандиқда экан. Бувижони ҳаммаларининг янги кийимларини ўша сандиққа солиб ҳиди уриб қолсин деб атайлаб нонбеҳи ташлаб қўяди. Ўша сандиқда Иброҳимнинг ҳам янги костюм-шими, кўйлаги бор. Уйларига борганда ойисига, укаларига кўрсатиб, кўз-кўзлаб келади...

Иброҳим бобосининг юмшоққина белига пешонасини тираб ҳар нарсалар тўғрисида ўйлаб кетди. Дадасининг трактор босиб ўлганини эслади; қабристонга акаси Одилжон укалари Ҳамид, Ҳамдам ҳаммалари боришган эди. Иброҳим дадам ҳазиллашиб ўзини ўлганга солиб ётибди, ҳозир «воҳ!» деб кулдириб юборади, деб ўйлаган эди. Кўмиб юборишганини кўриб:

— Кўмманглар, ўлгани йўқ ўлмаган!— деб додлади. Йиғлаб, йиғлаб уйга қайтишди. Кейин ҳовлиларидаги ўрик гуллаган пайтда мана шу чолбобо бориб ойиси билан узоқ гаплашди. Иброҳимни ўзига ўғил қилиб олди. Иброҳим илгари Эрка бобони ҳам, Робия холани ҳам ҳеч кўрмаган, дунёда мана шунақа туршагу бодомлари кўп ола сигири, она-бола қўйлари бор одамлар борлигини ҳеч эшитмаганди. Аввалига улардан қўрқиб юрди. Робия хола эртакларни шунақанги кўп билар эканки, эрталабгача айтса ҳам ҳеч адоқ бўлмайди. Бобоси катта этигини кийиб олиб тўнининг ўнгирларини қайтариб олади-да, кун бўйи боғда юради, ғинғиллаб ашула айтади, дарахтларни бутаб бир хил шохларини кесади, тагини чопади, хотинлар бетига суртадиган упага ўхшаш ҳар хил дорилардан баргларига сепиб ҳам қўяди. Аммо Икром деган битта бола бобосига ҳеч кун бермайди. Деворнинг орқасидан писиб келади-ла:

— Эрка чол. Эрка чол.

Серка чол. Серка чол! — деб шаталоқ отиб қочиб қолади. Бобоси уни ушлаб оёғидан ўрикка осмоқчи-ю лекин ҳеч қўлга туширолмайди Баъзида бобоси боғда ер чопа туриб, кетмоннинг узун дастасига суянганча, қизиқ бир нарсани кўриб қолгандек, ерга қаттиқ тикилиб қолади, кўзларида милтиллаб ёш томчилари кўринади. У нима учун йиғлаётганини Иброҳим ҳеч билолмайди. Эҳтимол урушда ўлиб кетган ўғилларини соғинаётгандир. Ё Икром яна масхара қилиб қочдимикин!

— Сиз, бобожон, ўша Икромга ҳеч хафа бўлманг, катта бўлсам одобини бериб қўяман дейди Иброҳим бобосига ачиниб. Бобоси тўнининг ўнгири билан кўзларини секин артади-да, кулиб юборади. Кетмонни боши узра кўтариб, жўрттага баланд, дўриллаган овоз билан:

Кетмон чопмоқ олмоқ солмоқ,
Қўш ҳайдамоқ бормоқ, келмоқ,

Хамир қормоқ жон чиқмоқ, кетмонни мана бундай уриш керак Иброҳимбек — деб яна қаттиқроқ кулиб юборади. Иброҳим ҳам кулади. Кулги овози тошларга урилиб, акс садо беради, оппоқ бўлиб гуллаган ўрикзорлар, пастликдаги кўм-кўк ўтлоқлар, сой бўйидаги яшил толлар ҳам кулаётгандек, ҳаммаёқ кулги овозига тўлиб кетади. Кейин Иброҳим яна чигиртка тутади, капалак қувлайди, чўп-хас териб қумғон қайнатади.. Мана энди бўлса, бозорга кетишяпти. Чойхонада мазза қилиб ҳолва билан чой ичишади; почтахонага боришади, акаси Шокиржонга посилка билан пул ҳам жўнатишади. Шокиржон акасини ҳам бобоси билан бувижони ўзларига ўғил қилиб олишган. Айтишларига қараганда, уни етим хонадан олиб келишган экан, Ўшанда Шокиржон акаси қўрқиб, кечаси булар мени бир нарса қиладиганга ўхшайди деб қочиб кетибди. Сой томонда адашиб юриб-юриб яна ўзи қайтиб келибди Шундан сўнг ҳеч қочмайдиган бўлибди Аввал биринчи синфда ўқибди, кейин иккинчида, охири ўнинчини битириб, шаҳардаги катта мактабга кетибди... Қишда, дам олгани келганда Иброҳимга матрослар киядиган попукли шапка олиб келганди. Ёзда албатта велосипед олиб келаман деб ваъда бериб кетган...

Эшак қоқиниб мункиб кетди-ю, Иброҳимнинг хаёллари қочди.

— Оббо савил қолгирей, тўғри йўлда қоқинади-я. — деди бобоси югани силтаб, — Иброҳимжон, нега дамнинг чиқмайди, ухлаб қолдингми бўтам?

— Йўқ, ухламадим, бобо. Мен ўзим шундай ўйланиб кетяпман. Менга ҳам авторучка олиб берасизми?

— Оламиз ҳаммасини оламиз. Кўчатни яхши пулласак қўнжли ботинка ҳам олиб бераман.

— Бобо, катта бўлсам мен ҳам ўқишга бораманми?

— Борасан, албатта, борасан.

— Кейин, менга ҳам посилка жўнатасизми?

— Вой тентагей, посилка жўнатиш ҳам гапми, — деди бобоси хўрсиниб, — Шокиржон аканг мактабини битириб келса, машина оламиз, олма сотамиз, ўрик сотамиз, иш қилиб оламиз. Ана ундан кейин акангга қани тулпорингни шаҳарга бур, бориб ўғлим Иброҳимжонни бир кўриб келайлик, олма егиси келиб қолгандир дейман... Бораман-да ўғлим мен йўқламасам сенларни ким йўқлар эди...

Икковлари ширин орзуларга берилиб, гурунглашиб боришарди. Йўлнинг чап томонидан олисдаги қорли чўққилар ортида совуқ урган оламдек гезариб, қуёш кўтарилиб келяпти. Дарахтларнинг тепа шохлари, намлик қўнган тошларнинг қуёшга беткай томони алланечук йилтираб қолди. Бора бора ҳаммаёқ ипакдек майин, аллақандай сарғиш нурларга тўлиб кетди. Сойликдан кўтарилган бир гала лойхўрак ўткир қанотларини қуёш нурида тиғдек яраклатиб, гўё қуёшни олқишлаш учун пешвоз чиққандек тоғ ортига ўтиб кетди. Иброҳимнинг назарида, шу пайтда ҳамма ёққа шодлик хурсандчилик тўлиб тошгандек бўлди. Бақириб-чақиргиси, эшакдан тушиб, яйдоқ даштда югургиси келиб қолди. Тегирмон новидек сиқилиб келган йўл икки адир орасидан ўтиб, кенг даштга чиққач, хув олисдаги тўп-тўп дарахтлар орасига кўмилган қишлоқларни, тепада осмони-заминда ғалалашиб бозор қилиб юрган қушларни кўриб, Иброҳим яна ҳам қувнаб кетди.

(Давоми бор).

Худойберди ТЎХТАБОЕВ

ШАҲРИМИЗНИНГ БУГУНГИ ЖАМОЛИ

Тошкентнинг Навоий кўчасида.

И. Хайитмуҳамедов фотоси.

ҲУШЁРЛИК ҳодиса

Милиция ходими Шокир Исроилов офицерлар боғи олдидан ўтиб бораётган эди. Беҳосдан кўзи олазарак бўлиб, уёқ-буёққа аланглаб турган бир киши унинг эътиборини жалб этди.

У милиционерни кўриши билан алангглаб қолди.

Исроилов аста унинг ёнига бориб:

— Ҳа, дўстим жуда безовта бўлиб кўринасиз. Бирор нарса бўлдими?— деб сўради.

— ...

— Қани, ҳужжатларингиз борми?

— Менда ҳужжат нима қилсин,— деди-ю йигит қоча бошлади.

— Исроилов уни дарҳол ушлаб шаҳар милициясига олиб келди.

Бир неча савол-жавобдан кейин йигит бўлган воқеани айтиб берди.

Шавкат Абдуқодиров Жиззахдан экан, У яқинда оиласида арзимаган нарсадан тўполон чиқариб, хотинини ўлдириб қочади, Милиция бўлими унинг орқасидан қидириш эълон қилади. Шавкат қочиб Тошкентга келади, бир неча кун вокзалда, паркларда ётиб юради.

Ўз ишига сезгирлик билан қараганн ва ҳушёрлик кўрсатгани учун милиционер Шокир Исроилов Республика Жамоат тартибини сақлаш министрлиги томонидан тақдирланди.

А. МИРПЎЛАТОВ,
милиция майори.

КОМСОМОЛ КЎЛИДА.

Н. Раҳмонов фотоси.

ҲАР ТЎҒРИДА

ГЕОЛОГ ПИНГВИНЛАР

Олимлар геологик қатламларни тадқиқ қилишар экан, турли жойлардан темир рудалари ва сув ости чўкмаларидан намуналар олишади.

Бу борада пингвинлар геологларнинг яхшигина ёрдамчилари бўлиб чиқди. Улар Антарктида тоғ жинслари намуналарини қалин муз қатламлари остидан чиқариб бериша олар экан.

Қитъадан синиб океанга тушган муз парчалари оқиш давомида эриб, тошлар, тоғ жинслари сув тагига чўкади. Пингвинлар овқат излаб сувга шўнғиганда ўз болаларига овқат ҳазм қилдирадиган тошларни сув остидан олиб чиқиб таомга қўшиб едиришади.

Шундай бўлдики, совет олимлари олти ойлик пингвин боласи ошқозонидан 30 грамм майда тош олишди. Топилдиқни тадқиқ қилиш натижасида олимлар пингвинлар ёрдамисиз тушиб бўлмайдиган чуқур сув остидаги тоғ жинсларининг минерологик составини аниқлаш имкониятига эга бўлдилар.

Серқилтириқ балиқ

Қайси бир жониворнинг танасида суяк кўп? Энг мураккоб Инсон скелети 22 суякдан ташкил топган. Лекин маълум бўлишича инсондан ҳам карп балиғи кўпроқ суякка эга экан. Унинг скелети 4386 суякдан ташкил топган.

РАДИОҚОПҚОН

Канаданинг Онтарио вилоятида бўриларни қиришда жажжи радиопередатчикдан фойдаланилмоқда. Қопқонга тушган бўрининг бўйнига запас батарея ва автоматик радиостанция боғлаб қўйилади. У эфир орқали минутига бир неча марта ўз чақириқларини юбориб туриш имкониятига эга. Бўри қўйиб юборилгач, у албатта, ўз тўдасига боради. Радио чақириқлар эса бу бўриларнинг «адресини» айтиб бериб, уларни қўлга туширишни осонлаштиради.

Редактор ўринбосари Ҳ. ИБРОҲИМОВ.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ●

Радио

30 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 **Рақс куйлари.**
8.25 **Эстрада артистларининг концерти.**
9.30 С. Бобоев. **«Байрам куни»** симфоник поэмаси.
11.10 **«Сиҳат-саломатлик»** радиожурнали (ўзбекча).
11.25 **Қувонч қўшиқлари.**
11.45 **«Ҳамма вақт омма билан биргаликда».** Андижон область «Коммунист» газетасининг редактори С. Шокаримов сўзи (ўзбекча).
12.15 **Спорт эшиттириши** (ўзбекча).
12.30 **Чолғу куйлари.**
12.50 Илмий темаларда эшиттириш (русча).
13.30 Рус халқ куйлари.
16.10 Қардош республикалар музика маданияти. Композитор Солиҳ Сайдашев.
17.00 Республика композиторларининг лирик асарлари.
18.10 **«Ватанимиз ҳақида куйлаймиз»** деган концерт.
18.30 **Халқ куйлари.**
19.20 Социалистик мамлакатлар халқларининг куйлари.
20.00 «Биринчи тажриба, биринчи якунлар» деган эшиттириш (русча).
20.10 Классик куй шинавандалари учун концерт.
20.45 ОКТЯБРЬ РАДИОЛЕКТОРИЙСИ. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ш. Уразаевнинг **«СССРдаги социалистик миллатларнинг бир-бирига яқинлашуви»** деган суҳбати (ўзбекча).
21.25 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
22.00 **«Дунё воқеалари»** (ўзбекча).
22.10 **Вальслар.**
22.40 Сайёр. **«ЎРОҚ ВА БОЛҒА».** Поэма (ўзбекча).
23.20 **«Дам олиш соатида»** деган концерт

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Бутуниттифоқ радиоси эстрада оркестри ва солистларининг концерти.
19.00 **Ўзбек куйларидан концерт.**
19.30 Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. Ш. Рашидовнинг «Қудратли тўлқин» романидан инсценировка қилинган боблар (русча).
20.10 **Севги қўшиқлари.**
21.00 **Ш. Соҳибов ва Ф. Шаҳобов асарларидан концерт.**
21.30 И. Пашн. **«Чорвоқ чироқлари»** очерки (татарча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 П. И. Чайковский «Опричник» операси.

Телевидение

29 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА (3-канал)

Рус тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 **«Кинокамера билан жаҳон бўйлаб».**
18.55 Реклама ва эълонлар.

Ўзбек тилида:

19.00 **Противогаз ва бошқа муҳофаза воситалари.**
19.20 Телевизион янгиликлар.
19.40 **Ота-оналар университети.**
20.20 **Моҳир созандалар.** Мирза Тоҳиров.
21.20 Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида:

21.35 «ШАРТЛИ ТЎЙ». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА (5-канал)

Ўзбек тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. **Математика.** Тригонометрик тенгламалар.
19.05 Физика. Электростатиканинг асосий масалалари.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.35 Болалар учун «АГАР МЕН ОҚ АРАБ БЎЛГАНИМДА ЭДИ». Бадиий фильм.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Бадиий ҳаваскорлар концерти. Саратов шаҳридан олиб кўрсатилади.
22.00 **Футбол бўйича СССР биринчилиги.** «СПАРТАК» — «ДИНАМО» (Минск). Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
23.45 Жаҳон июнь ойи ичида.
00.15 Москва эшиттиришларининг охири.

30 ИЮНДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА (3-канал)

Рус тилида:

18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 Болаларга ҳайвонлар ҳақида ҳикоялар.
18.45 **«Орифжоновлар оиласи».** Телеочерк.
19.10 Тошкент электролампа заводи рақс ансамблининг концерти.
20.00 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.05 Телевизион янгиликлар.
20.25 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. Телевизион миниатюралар театри.
21.25 «ОКТЯБРЬ» программаси. **«Ўзбек диёрининг биринчи пойтахти».**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА (5-канал)

Рус тилида:

18.00 Ўқув эшиттиришлари программаси. Физика. Доимий ток қонунлари.
18.35 Математика. Ясашга доир масалалар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Ўқувчилар учун. «Бу ерда революция амалга ошган». Ленинград шаҳридан олиб кўрсатилади.
20.20 «Кичкинтойлар республикаси». Қримдаги болалар шифохонаси. Симферополь шаҳридан олиб кўрсатилади.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Литва ССР спартакиадаси.
21.50 Адабий театр. П. Павленко. «Бахт».
23.10 Янгиликлар эстафетаси.
24.00 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ (9-канал)

Ўзбек тилида:

17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Болалар учун концерт.
18.30 **«Япония, 1966 йилнинг ёзи».** Кинофильм.
18.50 «КЎЧА ТАСОДИФЛАРГА ТЎЛА». Бадиий фильм.

Рус тилида:

20.00 **«Хайр, онажон».** Ҳужжатли фильм.
20.20 «Литва мебели». Илмий-оммабоп фильм.
20.40 «Москва кўрсатади». Концерт.
21.25 «Рембрандтнинг сўнгги асари». Илмий-оммабоп фильм.
21.35 «Банкир». Телеспектакль.

Кино театрларда

29 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Килиманжаро қори — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун)

Ўтмиш билан учрашув — «МОСКВА», НАВОИЙ номли (кечқурун).

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Чангдаги гул — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ (кечқурун).

26-отилмасин — НАВОИЙ номли (кеч соат 8.20 минутда, ўзбек тилида).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч 8.45 ва 10 яримда бошланади)

Килиманжаро қори — «ФЕСТИВАЛЬ».

Бегона ҳужжат билан — «РАКЕТА».

Кул (2-серия) — «ВАТАН».

26-отилмасин — ТЕЛЬМАН номли.

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «ХИВА».

30 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Килиманжаро қори — «ЧАЙКА». ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ўтмиш билан учрашув — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб 11 да, кундуз соат 1 ва 3 да).

26-отилмасин — НАВОИЙ номли (кундуз 1.20, кеч соат 8.20 минутда ўзбек тилида).

Бегона ҳужжат билан — «Москва» (кундуз ва кечқурун).

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (куздуз ва кечқурун).

Бошимиз устидаги осмон — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8.45 минутда ва 10 яримда бошланади).

Килиманжаро қори — «ФЕСТИВАЛЬ».

Питкиннинг касалхонадаги саргузашти — «РАКЕТА».

Кул (2 серия) — «ВАТАН».

26-отилмасин — ТЕЛЬМАН номли.

Андрес Лапетеусга нима бўлди? — «ХИВА».

---

2 июлгача
САНЪАТ САРОЙИДА
Катта кинопрограмма
«ЭКРАН КУЛАДИ»

Программани киношунос **Матусевич** (Москва) олиб боради.

Сеанслар ҳар куни кеч соат 6.15, 9.15 минутда (шанба ва якшанба кунлари — кундуз соат 12. 3 да. кеч 6.15 ва 9.15 минутда) бошланади.

А. НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА
3—4 июлда
22 киши иштирокида
АФҒОНИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ КОНЦЕРТИ

Кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

---

5 июлдан
САНЪАТ САРОЙИДА
«АЙБОЛИТ — 66»
номли
янги кенг форматли бадиий кинокомедия кўрсатила бошлайди.

ОЛЕГ ЕФРЕМОВ ва РОЛАН БИКОВ иштирок қиладилар.

«МОСФИЛЬМ» киностудияси маҳсулоти.

Сеанслар эрталаб 11 да, кундуз 1 ва 3 да, ҳамда кеч соат 5.30, 7.30 ва 9.15 минутда бошланади.

Коллектив бўлиб томоша қилишга аризалар қабул қилинади.

Билетлар сотилмоқда.

«ЗАМОНАМИЗ ҚАҲРАМОНИ» номли **кенг форматли фильмга билет олган**

ТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

САНЪАТ САРОЙИДА **4 июлдан бошлаб намойиш қилинадиган «Замонамиз қаҳрамони» номли кенг форматли фильмнинг премьераси сентябрь ойига кўчирилади.**

Сотиб олинган билетлар Санъат саройи кассасига топширилсин.

Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театрининг ёзги биносида СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

29/VI да

КАТТА КОНЦЕРТ

(2 бўлимда)

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артистка Ҳадичахон БОБОХОНОВА.

Солистлар: Тожиддин Муродов, Ортиқ Жумаев, Иноят Ғофуров, Сабохон Жалилова, Мукаррама Довлатова, Райҳон Исмоилова, Назира Эгамбердиева, Ҳайрулло Насриддинов ва бошқалар қатнашадилар.

Концерт кеч соат 8 ярмида бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

электрдан фойдаланганлик учун счёт ёзиш ўзларига топширилган кишиларга таклиф қиладики,

ЭЛЕКТР УЧУН

ҳар ойнинг 1 кунидан 11 кунигача счёт ёзиб, тегишли пулни Госбанкнинг кирим омонат кассаларига тўласинлар.

Ўтган вақт учун

ҚАРЗЛАРИ БЎЛГАН

абонентлар уни дарҳол тўлашлари лозим.

Счётлар ўз вақтида тўланмаса, электр огоҳ қилинмасдан узиб қўйилади.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ўзбекистон КП шаҳар комитети аъзолигига кандидат Ёқутхон Акбаровага онаси

Сакина РАҲИМОВАнинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон КП Октябрь район комитети ва район ижроия комитети бадиий буюмлар фабрикасининг директори Ёқут Акбаровага унинг онаси, 1938 йилдан буён КПСС аъзоси пенсионер

Сакина РАҲИМОВАнинг

вафоти муносабати билан таъзия билдирадилар.

Тошкент шаҳар суд коллегияси Тошкент область адвокатлар коллегияси президиумининг раиси

ЭРМАТОВ НУРМАТ ХОЛМАТОВИЧнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғуради ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент оқшоми 4бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар. Дзержинский кўчаси. 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3-02.49 дан В3.02.58гача, редактор ўринбосарлари — В3-29.33, В3.29.09; масъул секретарлар — В3.27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29.42; санъат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7-81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27-57; ахборот бўлими — В3.65-57; эълонлар бўлими — В3-81.42.

29 ИЮНЬ, 1967 Й. Р 04446. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2944.